

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26.—
za pol leta	" " 13.—
za četrt leta	" " 6:50
za en mesec	" " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej	K 22:40
za pol leta	" " 11:20
za četrt leta	" " 5:60
za en mesec	" " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

SLOVENEK

Današnja številka obsega 6 strani.

De profundis . . .

»De profundis« — Iz globočin — globočin do dna izkvarjenega ljudstva in nebrzdanih strasti so poročila, ki prihajajo iz Francoske.

Znano je, da se je zadnji čas na Francoskem veliko debatiralo o tem, ali naj se smrtna kazen odpravi ali ne in da je ministrski predsednik Clemenceau hotel zaradi nesporazumljenj v tem vprašanju celo odstopiti. Zmagali so pa tisti, ki so zahtevali, da se smrtna kazen obdrži in sicer zato, ker v svobodomiselnosti Franciji spricho vedno naraščajoči zločinov, zlasti med mladino, ni drugega sredstva za omejitev tega socialnega zla kakor ostrí nož giljotine . . .

Kakšna ironija! Francoska naučna uprava že zdavna ne uporablja več v šoli katekizma, temveč učno knjigo takozvane civilne npravnosti. Otroke uče, da je treba dobro delati »zaradi dobrega samega« in da za modernega človeka ni treba Boga, ki bi ga strašil s kaznijo, temveč je zanj blagor državljani in napredek človeštva zadostni vzrok, da živi npravno in pošteno. Vzlíc temu pa je morilec in oskrnjevavcev na Francoskem vsako leto čezdalej več in ker ne morejo poznati več strahu božjega, jih mora država, ki je sama Boga v njihovih srecih izbrisala, strahovati s krvniško sekíro . . .

Pokazal se je pa pri »krvniški debati« na Francoskem še drug posebno značilen pojav. Srednji meščanski sloji — tisti torej, ki so od luči liberalne civilne kulture najbolj prosvetljeni — so se v prvi vrsti za to pobrigali in to zahtevali, da mora ostati obglavljenje ja v n o. Tako daleč in globoko sega torej izobrazba in plemenitost, ki jo je vsadila v srca svobodna šola, da je prva skrb za njene gojence, da niso prikrajšani za naslado in pohotno zlo, ki je uživajo, kadar vidijo, kako se giljotina zasadi v zločinski vrat in brizga kri na vse strani. Ne mislite, da so se v klerikalni Bretonski ali pa v vasicah podporenejskih veliko zanimali za ta pereči problem — ne, v Parizu, v središču vse sodobne moderne prosvete . . .

Dne 26. januarja t. l. poroča judovska.

francozolibna »Neue Freie Presse« iz mesta Carpentras sledeče:

Danes zjutraj so v Carpentras obglavili morilca Danvers z giljotino. Prizori, ki so se pri eksekuciji vršili, so bili gnjusni. V Carpentrasu namreč slavijo predpust in maske hodijo že po cestah. Danes zjutraj je, predno je bil zločinec Danvers obglavljen, mnogo ponočnjakov, sami maskirani gospodje in dame, odšlo proti ječi, v kateri je ubogi grešnik zaprt in so pred oknom njegove celice peli pesmi, v katerih so se iz njega norčevali. Peli so v koru »De profundis«. Zločinec je v celici poslušal lastno smrtno pesem . . . Oblast je nato odredila, da se ima eksekucija vršiti tajno. 40.000 duš broječa množica je proti temu burno demonstrialala!

Kdor bere to vest, se nehote vpraša: Saj zgodovina niti o poganskem Rimu ne vé poročati takih grozot? Maske — gotovo — ampak sebi in svojemu narodu! Narodu, ki je Boga zavrnil in se poživil. Narodu, ki je deset let krčevito tajil, da ne rodi tolikega otroka, da bi mogel nadomestiti svoje rajnike, pa ga je statistika z neizprosni številkami udarila v lice. Narod, katerega je sama vojna komisija parlamenta dementirala, ko je konstatirala, da bo v doglednem času zmanjkalo potrebnega števila novincev in da bo treba alžirske berberske domačine porabiti za domačo vojsko . . . V resnici — de profundis!

Kdo bo rekel, da se tudi katoliški Španci naslanjajo na bikoborhah. Nočemo te navade braniti, toda nepristranski tuji opazovalci pravijo, da v resnici borba z bikom ni tako grozotna in grda, kakor se piše. Da bi pa krščanski narod pel živemu obsojencu, pustno našemljen, posmrtnico, da ga s tem muči in sramoti, tega še nismo čuli. Niti na Kitajskem, kjer zločincem pete drgnejo s soljo in jih potem s šibami razkožijo, ni kaj takega mogoče . . .

In kdo je poglaviti vzrok tega po-

sirovljenja in npravnega propada? Tista »Svobodna Misel«, mednarodna organizacija, ki izkuša po svojih dobro plačanih agentih v Pragi tudi slovensko kri otrovati s svojimi nenavnimi načeli. V ravno kar objavljeni prvi številki tretjega letnika slovenske »Svobodne misli« propagirajo v nekem članku o »Svobodomiselnosti in npravnosti« nauk, da naj človek v npravnem oziru živi tako, kakor sam po lastnem spoznanju hoče, da se torej sme udati svobodnim svojim nagonom!

Slovensko ljudstvo je, hvala Bogu, ustvarilo tako močne organizacije, da ta strup ne bo otroval njegovega zdravega organizma. Naša mladina mora ravno zdaj v predpustu po svoji organizaciji pokazati, da stremi po neminljivih vzorih krščanske izobrazbe ter plemenitosti srca, ne pa po norčijah in nasladah, ki ubijajo človeško dostojanstvo. Storila je že tozadevne sklepe in to nam je porok, da nas ni treba biti strah prihodnosti našega naroda. — Njeno geslo ni iz globočin bogopozabnosti in razbrzdanosti, temveč iz višin bogoudanosti ter samozatajevanja.

Nov hrvaško-mažarski sporozum?

Kako je hrvaška politika zamotana, je znano vsakomur. Ampak zdaj postaja ta politika še zmedenejša.

Srbska poslanca Polit in Popović sta v ogrski poslanski zbornici interpelirala dr. Weckerla zaradi veleizdajске procesa. Dr. Politova interpelacija je bila pač s stališča hrvaškega državnega prava zelo nevarna, ker je ta poslanec ogrsko vlado pozivljaj, naj poseže v delovanje hrvaške sodne oblasti. Poleg tega se je patriarh pravoslavne cerkve, Bogdanović pripeljal v Budimpešto, da obdeluje dr. Weckerla v istem smislu.

Dasi smatramo veleizdajniški proces proti Srbom za politiško delo Raucha, oziroma prefriganega Mikule Crnkovića, moramo priznati, da je bil odgovor Weckerlov na interpelacijo hrvaško-srbske koalicije v enem oziru čisto korekten. Najodločneje je protestiral, da se je ogrska in hrvaška vlada v ta proces vmešavala (— tu se je debelo zlagal —) in izjavil, da se ne ogrska, ne hrvaška oblast ne smeta vtikati v zadevo, ki je edinole v kompetenci neodvisnih hrvaških sodnikov.

Konečno je Weckerle od hrvaških poslancev zahteval, da se postavijo na temelj zakonskega članka 1 (30) od leta 1868. Potem da bodo nastopile na Hrvaškem normalne razmere.

Hrvaško-srbska koalicija je bila vsled izjave glede na Velesrbe zelo iznenadena — v kolikor morejo biti iznenadeni politiki — zgrabila pa je takoj za apel Weckerlov, kar se tiče vpostavljenja normalnih razmer na Hrvaškem. In kmalu nato sta dr. Medaković in Milan Rojc dala po ogrski korespondenci »Keleti Ertesitő« razglasiti po vseh mažarskih in hrvaških listih (»Obzor«) sledeče:

Hrvatje so tudi za sporazum z Mažari in izjavljajo, da tudi še danes stojijo na stališču deklaracije, ki jo je svojčas škof Drohobecy prebral v ogrskem državnem zboru. Nadalje stojé na stališču, da mora na Hrvaškem vsaka stranka, ki je v večini, priznati nagodbenei zakon z Ogrsko. Sporna vprašanja, ki so nastala z Ogri, naj se rešijo potom regnikolarne deputacije. Konečno pravijo tudi, da vprašanje zaradi službenega jezika na hrvaških železnicah ni nerešljivo.

Zdaj naj pa kdo razume hrvaško-srbsko koalicijo! Enkrat pišejo, da vse zlo, ki je na Hrvaškem, izvira od nagodbe z Mažarsko, drugikrat zopet hočejo trdno stati na njenem temelju. Svoječas so trdili, da je vprašanje službenega jezika pri hrvaških železnicah tako, da se dá rešiti le na dva načina: ali zavlada mažarsčina ali ostane hrvaščina. Danes so mnemja, da bi se dala najti srednja pot. Konečno pa hočejo zdaj vse preporne zadeve prepustiti odločbi regnikolarnih deputacij. Ko so pa svojčas stopili proti mažarski vladi v najstrožjo opozicijo, o deputacijah niso prav ničesar hoteli slišati, češ, Mažari so očito kršili nagodbeni zakon, zato morajo krivico popraviti in zato sploh niso pogajanja na mestu.

Treba povrh še pomisliti, da tudi ban Rauch, ki ga koalicija živega ne more videti, odnekad stoji na stališču, da treba sporne zadeve izročiti v razsojo regnikolarnima deputacijama!

Naj se nam ne zameri, ampak mi mislimo, da bi znali še doživeti, da bo ban Rauch postal ban koalicije. — Vse je pri taki politiki mogoče . . .

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M. (Dalje.)

»Dick je bil? Dick naj le začne moliti,« je dejal Silver, »njegove sreče je konec.«

Tukaj pa je posegel vmes dolgi človek z rumenimi očmi.

»Le pustimo to govorjenje, John Silver,« je rekel. »Ti mojše so vam dali črno znamenje po popolnoma pravilnem posvetovanju, kakor zahteva dolžnost; samo obrnite ga naokoli, kakor zahteva dolžnost in pogledjte, kaj je tamkaj napisano. Potem pa govorite!«

»Hvala, Jurij,« je odvrnil kuhar. »Vedno si bil vnet za kupčijo, in znaš postaviti na pamet. No, kaj pa je pravzaprav? Oh! »Odstavljen!« ali je to, kaj? Zelo lepo pisano, prav res, kakor da bi bilo tiskano, pravim. Ali je tvoja pisava, Jurij? No, postal si cel vodja teh mož tukaj. Ne bom se čudil, ako postaneš v kratkem celo kapitan. Samo ono bakljo mi prinesite zopet, ali ne? Pipa mi ne gori.«

»Pojdi, pojdi!« je rekel Jurij, »teh mož

ne boš več vodil za nos. Čuden človek si zares, toda sedaj si odstavljen in morda boš stopil s soda doli ter pomagal glasovati.«

»Mislim sem, da si rekel, da poznaš postave,« je odvrnil Silver zaničljivo. »In ako jih ti ne poznaš, jih jaz; in jaz čakam tukaj — jaz sem še vedno vaš kapitan, zapomnite si — dokler ne sporočite svojih pritožb, in jaz bom odgovarjal nanje; med tem pa moram reči, govaš črno znamenje ni vredno počenega groša!«

»Oh,« je odvrnil Jurij, »ničesar se ti ni treba bati, sedaj smo bot vsi. Prvič si imenitno zavozil s tem križarenjem — in zelo drzno čelo bi moral imeti, ako bi hotel na to odgovoriti: ni res. Ti si izpustil sovražnika iz te pasti. Zakaj so hoteli venkaj? Ne vem, vendar precej jasno je, da so hoteli. Tretjič nam nisi dovolil, da bi jih pri odhodu napadli. Oj, spregledali smo te, John Silver; igrati hočeš dvojno igro. In potem četrtič, tale deček tukaj.«

»Ali je to vse?« je vprašal Silver mirno.

»In tudi dovolj,« je odvrnil Jurij. »Vsi bomo viseli na večalnih in se sušili na solncu zaradi tvojeja šušmarstva.«

»No, dobro, torej; jaz bom odgovoril na te štiri točke. Jaz sem zavozil celo stvar, kaj ne? Dobro sedaj, vsi veste, kaj sem zahteval, da se mora zgoditi in vsi veste, ako bi se to izvršilo, da bi bili danes

na Hispanioli kakor poprej; vsak izmed nas živ in dobre volje in zaklad bi imeli, grom in strela! No, kedo pa je vse to preprečil? Kedo je silil mene, ko sem bil vaš postavni kapitan? Kedo mi je izročil črno znamenje onega dne, ko smo stopili na suho in se je začel ta ples? Oj, imeniten ples je to — v tem se strinjam z vami — in je za las podoben plesu koncem vrvi v londonskem sodišču, da. Kedo je vendar vse to storil? No, bil je Anderson in Hands, in ti, Jurij Merry! In vi ste poslednji izmed ravno tistih rovarjev, in vi ste tako vražje nesramni, da hočete biti kapitani nad menoj — vi, ki ste toliko naših uničili s svojim ravnanjem. To pre-sega že vse meje!«

Silver je prenehal in na obrazih Jurija in njegovih tovarišev sem opazil, da te besede niso bile brez vpliva.

»Toliko glede prve točke,« je zakričal obtoženi in si obrisal pot s čela, kajti govoril je tako silno, da se je cela hiša tresla. »No, zastavim vam svojo besedo, da sem sit govorjenja z vami. Nimate niti pameti niti spomina, in rad bi vedel, kaj so mislile vaše matere takrat, ko so vas pustile iti na morje. Morje! Gospodje sreče! Krojaštvo je vaš posel, ne morje.«

»Dalje, John,« je rekel Morgan, »govori še o ostalih točkah.«

»Oh, ostale točke!« je odgovoril Silver. »Lepa vrsta jih je, kaj ne? Praviš,

da je to potovanje zavoženo. Oj, preklicano, ako bi vi mogli razumeti, kako zelo je zavoženo, to bi videli! Mi smo tako blizu vislice, da me kar vrat boli, ko mislim na to. Morebiti ste jih že videli, kako so viseli v verigah, kako so ptice letale okoli njih, in kako so mornarji kazali nanje, ko so se peljali mimo. »Kdo je to?« poreče eden. »Ta? No, to je John Silver. Dobro sem ga poznal!« poreče drugi. No, in ako greste dalje proti drugi boji, lahko slišite, kako jim rožljajo verige na nogah. No, in v takem položaju se nekako nahajamo, prav vsak izmed nas, in to vse radi njega in Handsa in Andersona in drugih takih vaših norcev. In ako hočete vedeti še glede četrte točke in tega fanta, no, preklicano: Ali ni on porok? Ali naj izgubimo še poroka? Ne, mi ne! On utegne biti naše poslednje upanje, in jaz bi se prav nič ne čudil temu. Tega fanta umoriti? Ne, tovariši! In številka tri? Oj, mnogo imam povedati k točki tri. Morda ni to nič po vaših mislih, ako pride pravi zdravnik vsak dan vas pogledat — tebe, John, s tvojo razbito glavo — ali tebe, Jurij Merry, ki te je pred komaj šestimi urami huda mrzlíca tresla in čegar oči imajo barvo kakor koža od limone? In morebiti vam ni znano, da pride v kratkem pomožna ladija, ali ne? In potem bomo videli, kdo bo tako vesel, da bo imel poroka, kadar pride do tega. In kar se druge točke tiče in za-

TITTONI IN ITALIJANSKO VSEUČILIŠČE.

Oseben prijatelj italijanskega zunanje-ga ministrstva poroča v »Reichspost« glade Tittonijevga odstopa, da o kaki demisiji ni govora. Ko je Tittoni doznal, da je avstrijska vlada predložila za sedež italijanske pravne fakultete Dunaj, je brzojavno vprašal min. predsednika Giolittija, ali bi ne bilo oportuno, da poda demisijo, češ, da mu je baron Aehrenthal obljubil, da se bo vseučiliško vprašanje rešilo na način, ki bo Italijo zadovoljil. Sedež na Dunaju, mesto v Trstu, da je Tittonija razočaral, vsled česar ponuja demisijo. Giolitti pa je odgovoril, da Tittoni mora ostati minister. — Sedaj pišejo tudi že listi, ki so trozvezi nasprotni in so preje Tittonija napadali, da mora ostati na svojem mestu, izvajati iz avstrijske »zvestobe« posledice ter pričeti v politiki novo smer.

NEMČIJA NI POSREDOVALA ZARADI ITALIJANSKEGA VSEUČILIŠČA.

V Berlinu odločno zanikajo, da bi bila Nemčija kakorkoli pri avstrijski vladi posredovala glede italijanskega vseučiliškega vprašanja.

BALKAN.

Srbske spletke in oboroževanje.

Predvčerašnjim se je vršil pod predsedstvom vojnega ministra srbski ministrski svet, ki je razpravljalo o zunanjih politikah, zlasti pa o avstrijsko - turških pogajanjih. Govori se, da so sklenili odposlati v Carigrad posebnega kurirja, ki bi naj otomanske poslane obdeloval, da bi glasovali proti avstro - turškemu sporazumu.

Nekateri srbski listi pišejo celo, da je usoda sporazuma že odločena in da turški parlament avstrijsko ponudbo gotovo odkloni. Te vesti imajo seveda le namen, da bi pritiskale na javno mnenje. Ne da se pa tajiti, da so v Belgradu napeli vse sile, da bi spravili v turškem parlamentu čim večjo opozicijo proti sporazumu na noge, in da so za svoje stališče pridobili vsaj že poslance skopjskega vilajeta. Ne-ka nevarnost za sporazum torej vsekakor obstoji.

Z druge strani pa prihajajo ugodnejša poročila, da bo baje pogajanje dovršeno čez kake tri tedne in da treba le še spremeniti neke nebitvene stvari glede načina, kako naj se Turčiji izplača odškodnina.

Srbija se dalje oborožuje. Zadnje dni opazujejo v vojnih pripravah neko mrzlično naglost.

Spomenico, ki jo je nameravala srbska vlada poslati velevladstvom, za sedaj ne razpošlje. To pripisujejo vplivu ruske vlade, ki je srbski izjavila, da se ji nota ne zdi primerna, saj je Rusija v to svrhu sprožila misel o evropski konferenci. Govori se, da Srbija v tej stvari pošlje v Peterburg odposlanca, ki bi naj skušal rusko vlado pridobiti za noto.

Za izpopolnitev francoske mornarice je sklenil francoski ministrski svet, da bo zahteval od zbornice 230.000.000 frankov.

Fallieresovo potovanje v Madrid.

Madrid, 29. jan. Poročilo, da od-potuje Fallieres v Madrid, je prezgodnje.

Tewfik paša o turški mobilizaciji.

Paris, 29. jan. »New York Herald« poroča, da je listovemu poročevalcu Tewfik paša izjavil, da je pripravila Turčija mobilizacijo 2. armadnega zbora. Poveljstvo je v Odrinu. Dva polka sta zapustila Carigrad, da ojačita odrinsko posadko.

kaj sem naredil nekako kupčijo — no ali me niste na kolenih prosili, da naj storim tako — na kolenih ste prišli, tako ste bili obupani — in stradali bi tudi, ako bi mene ne bilo — toda vse to je malenkost! Vidite torej sedaj — to je zakaj!

In vrgel je po tleh neki papir, ki sem ga v trenutku spoznal — nič drugega kakor zemljevid na rumenem papirju s tremi rudečimi križi, ki sem ga našel v zavitku iz oljnatega platna na dnu kapitanove skrini. Zakaj mu ga je dal zdravnik, si nisem mogel raztolmačiti.

Ako pa je bil zemljevid tukaj za me nerazrešljiva uganjka, je bil ostalim upornikom naravnost neverjetna stvar. Padli so po njem kakor mačka na miš. Šel je od enega do drugega in vsak ga je trgal drugemu iz roke; in po kletvicah in krikih in otročjem smejanju, s katerimi so spremljali svoje ogledovanje, bi človek utegnil misliti, da ne grebejo samo z rokami zlata, temveč, da so tudi z njim na morju in na varnem.

»Da,« je rekel eden, »to je Flintova last, gotovo. I. F. in znamenje spodaj, tako ga je vedno naredil.«

»Grozno imenitno,« je dejal Jurij. »Vendar kako priti z njim od tukaj, ko nimamo ladje?« (Dalje.)

Minister je izjavil, da ima mobilizacija le preventiven značaj in nobene agresivne tendence.

Veliki vezir Bolgariji.

Carigrad, 29. jan. Veliki vezir je obvestil bolgarsko vlado, da Turčija ne namerava zasedati strateško važnih točk ob bolgarski meji. Kljub izjavi velikega vezirja so pa dobili poveljniki turških čet ukaz, da opazujejo gibanje bolgarskih čet.

ZASAČENI IZDELOVALCI PONAREJE-NIH VREDNOSTNIH POPIRJEV.

Paris, 29. jan. V Passyju so prijeli nekega Lewyja, ki pripada neki družbi, ki širi v Genfu ponarejene vrednostne popirje. Pri Lewyju so našli falzifikate, vredne 1.700.000 frankov.

Dnevne novice.

POMOŽNA AKCIJA.

»Gospodarska Zveza« je te dni pričela z razpošiljanjem preglednih (razdelilnih) listov za drugo razdelitev krmil iz državne podpore in prosi tem potom hranilnice in posojnice odnosno županstva, naj ji obračun naznanijo vsako eventualno odpoved naročbe kakega prosilca. Povdarja se pa, da se na želje za zvišanje količin ali prememb kakovosti pri županstvu naprošenih krmil nikakor ne more ozirati! Ponovno tudi naznanja »Gospodarska Zveza«, da ona absolutno ne more prevzemati nikakih naročil, ker vsled sklepa vladne konference dne 17. t. m. pridejo pri drugi razdelitvi v poštev edinoale prosilci, ki so se pravočasno zglasili pri županstvu, vsled česar prosilci, da se ji ne pošilja nikakih naročil, ker je izključeno, da bi jih mogla izvršiti. Tiskovine za drugo razdelitev dobe organizacije oziroma županstva vseh glavarstev brez izjeme tekom prihodnjega tedna.

CENJENIM NAROČNIKOM!

One p. n. gospode naročnike, katerim je koncem minulega leta potekla naročnina na »Slovenca« in je doslej še niso obnovili, opozarjamo tem potom, da bo jutrišnja sobotna številka zadnja, ki jim jo še dopošljemo. Vsak p. n. naročnik, ki doslej na ovojnem pasu lista še nima označeno, da ima obnovljeno naročnino za naprej, naj torej nemudoma stori svojo dolžnost kot naročnik dnevnika, da moremo poskrbeti za redno daljše pošiljanje lista.

+ Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico so končane. Danes popoldne je bil skrutinij končan. Izvoljeni so štirje kandidati neodvisnega obrtnega in trgovskega odbora in sicer v tretji obrtni kategoriji (bele glasovnice) gospodje: Iv. Kregar s 2192, Jernej Ložar s 2191, Tomaž Pavšler iz Kranja s 2189 in Jožef Hainar iz Škofje Loke s 2189 glasovi. V manjšini so ostali kandidati liberalcev gg.: mizarški mojster Primožič, dežnikar Vidmar, mizarški mojster Umek iz Novega mesta in Sušnik iz Škofje Loke z 2133 oziroma 2131, 2128 in 2130 glasovi. V mali trgovini (rmene glasovnice) sta dobila kandidata neodvisnega obrtnega in trgovskega odbora gg. Lavrič in Zorc po 603 glasove, prodrla pa sta kandidata liberalcev Ditrich in Fürsager s 699 glasovi. V srednji obrti sta izvoljena liberalca Lenarčič in Majdič s 725 glasovi, gg. Kobi in Zorc sta dobila 332 oziroma 318 glasov. V veliki obrti je dobil liberalni kandidat Kotnik 47 glasov, Nemec Pammer 47 nemških glasov, Kobi 5, neveljavnih je bilo 7 glasov. Odločil je žreb za Nemca Pammerja. V srednji trgovini sta izvoljena pristaša liberalne stranke gg. Ivan Mejač in Hren s 379 glasovi, gg. Horvat in Treven sta dobila po 142 glasov. V veletrgovini sta izvoljena Iv. Hribar in Ivan Knez s 45 oziroma 43 glasovi, dobili pa so še Šarabon 16, Lampe 8, Muštar 8. V veleindustriji (montanska družba) sta izvoljena Samassa in dr. Ambrositsch, ki sta dobila vsak po 4 glasove. S. L. S. je imela doslej v trgovski in obrtni zbornici samo 4 zastopnike, sedaj jih bo z onimi, ki so še ostali v zbornici, imela 7. Kljub temu, da imajo nasprotniki ves aparat v rokah, za-beležuje vendar napredek. Liberalna stranka je S. L. S. ponujala samo tri mandate, dasi je tretji obrtni razred s štirimi mandati, kakor je tudi najljubejši naskok liberalcev pokazal, njena last. Krivda ne-nepopolne liberalne ošabnosti je torej, ako ni došlo do kompromisa in da tako obe slovenski stranki niste nastopile skupno v veliki obrti ter da je izvoljen Nemec Pammer.

+ Tretji šolski nadzornik na Kranjskem. Ljudje, ki se zdaj zbirajo okrog »Narodnega Dnevnika«, napadajo kar se dá naše poslance, kar še ni nič hudega.

Le po njih, kadar zasluži! A to, kar delajo ti ljudje, je pa vendar preneumno, ker menijo, da se bo slovenska javnost mirno dala pitati njihovim lažem. V svojem listu z dne 27. t. m. pripovedujejo, da so naši poslanci glasovali za proračun, a da se nobeden ni oglasil k postavki, ki se tiče deželnih nadzornikov na Kranjskem. A kaj je resnica? Resnica je: 1. da so vsi poslanci »Narodne zveze«, ki so bili navzoči, glasovali proti računskemu provizoriju in nobeden za provizorij in 2. da se ni razpravljalo o proračunu — še manj o vsaki postavki proračuna posebej — ampak samo o računskem provizoriju. O proračunu razpravlja sedaj proračunski odsek, in tu bodo poslanci »Narodne zveze« že storili svojo dolžnost ne oziraje se na dobrohotne nasvete zakotnih politikov pri »Narodnem Dnevniku«.

+ Poslanec dr. Žitnik se je nedavno na potu v Vipavo in zopet zadnjo nedeljo med vožnjo z Dunaja v Planino toliko prehladil, da mora nekaj dni ostati v sobi. Zato ne bode mogel še prihodnji torek, dne 2. svečana, na shod v St. Peter, da poroča o socialnem zavarovanju. Pač pa pozneje v vseh večjih krajih svojega volivnega okraja priredi shode, ki se pravočasno naznanijo. Naj somišljeniki to primerno razglasijo.

+ Za poškodovane po potresu v Italiji. Prihodnji »Škofijski List« objavi poziv, po katerem naj se pobirajo po cerkvah mili darovi za poškodovane po potresu v Italiji, kakor se to vrši po drugih škofijah.

+ Strelni in orožni častniki bodo morali odslej biti pri vsakem pethotnem in lovskem polku štabni častniki. Imenovalo jih bo vojno ministrstvo. Pospeševati bodo morali vojno izobrazbo čet in streljanju po določilih polkovega poveljnika, kakor tudi nadzorstvo v vojni izobrazbi strojnih pušk in nadzorstvo vaj z ročnimi granatami.

+ Akademsko društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju. Uvažujoči vsestransko slabe razmere, so si ustanovili slovenski veterinarji na ustanovnem obč. zboru dne 20. t. m., svoje društvo. Že lega živinozdravniške šole sama jih je prisilila, stopiti v tesnejšo medsebojno zvezo, ker so preveč oddaljeni od obstoječih akademskih društev, v katera bi lahko redno zahajali in bili v stiku s sotovariši z drugih visokih šol. Tudi gmotni položaj bo treba korenito zboljšati. Potrebna pa je taka strokovna organizacija že sama na sebi, zlasti pa pri nas Slovincih, kjer ima dosejati le par ljudi nekaj pojma o veterini. Ta študij se je smatral ne le med občinstvom, ampak tudi med ostalimi visokošolci inferijornim, kar se lahko žalibog tudi še danes opazi. Prva naloga društva bo skrbeti za vsestransko strokovno izobrazbo članov, zlasti natančno proučevanje razmer v domovini; gojila se bodo torej predavanja in izleti v razna gospodarska podjetja, ki nam jih razna dunajska okolica in mesto v prav obilni meri. Vdilo bo tudi statistiko slovenskih živinozdravnikov. Skrbeti bo treba za primeren naraščaj — letos je prvoletnik Slovenec le eden — saj bo v kratkem zopet mnogo mest praznih in zasedli jih bodo Nemci, ker bo manjkalo Slovencev. Odbor se je izvolil sledeči: predsednik: Joško Šink, podpredsednik: Anton Peršuh, tajnik: Fr. Ks. Zavrnik, blagajnik: Lojze Škof, knjiž. in gosp.: Nace Slajpah, namestnika: I. Kodre in P. Škofič, preglednika: V. Večaj in Tone Sok. — Občnega zbora se je udeležil in pozdravil novo društvo v lepih besedah živinozdravnik g. Lampret.

+ Postojna — mesto? Občinski odbor trga Postojna je sklenil prositi pri cesarju, da se povzdigne Postojna v mesto. Prošnja se sklicuje na važno zgodovino Postojne in pa na veliki pomen, ki ga ima notranjska metropola za obrt in trgovino ter vsled svoje slavne jame za ptujski promet.

+ Načrti iredente. »Italia all' Estero«, list, ki dela propagando za latinsko - slovansko zvezo, piše o ofenzivi napram Avstriji in izjavi, da ima Avstrija povsod ob mejah znamenite utrdbe, samo v Furlaniji, od Gorice do Cervignana ne. Pri izvršitvi napadalnega načrta bi Italija opirala svoje desno krilo na Tržačane ter morda v nemirnih Madžarih našla dobrih zaveznikov. Saj so medsebojne simpatije Ogrov in Lahov znane. Spomin na imena Kossuth, Tucköry, Türr in Sache še ni mrtev. In da zamorejo nepričakovani dogodki od danes do jutri spremeniti smer madžarske politike, to ni skrivnost. . . .

— Na delo za »Družbo sv. Mohorja!« Iz Goriškega se nam piše: Sedaj je zadnji čas, da nabiramo člane za družbo sv. Mohorja ter imajo duhovniki kot poverjeniki veliko dela in sitnosti. Najvspešnejši način, da se nabere največ udov, a ima poverjenik najmanj dela, je naslednji: Izberi si pošteno osebo, ki zna pisati, — a zna tudi govoriti. Prihodnjo nedeljo naznani v cerkvi, da bo šla dotična oseba od hiše

do hiše vpisovat in pobirat članarino za družbo sv. Mohorja. Določeni dan se bo vpisalo veliko več oseb, — nego da čakaš, da ti ljudje prinese članarino v župnišče. Plačilo za nabiratelja odtegni od skupne svote in odbor v Celovcu bo drage volje »pasiral« ta izdatek, ker bo imela družba, ako se uvede ta način vpisovanja, najmanj deset tisoč udov več, nego sedaj.

— Umrl je v Lazih pri Planini 75 let stari posestnik Josip Kremenšek.

+ Begunjska »Kosa«. Piše se nam: Malo preveč skrivnostno se je zdelo kmetom naznanilo v 15. številki »Slovenca«, ko je nekdo iz Begunj poročal, da se mu je posrečilo izumiti avtomatično ali samostojno ročno koso, »ki opravi za tri krepke kosce«. Kakšna je ta mehanična kosa, nič ne pove, samo to naznanja, da bo kosa stala od 50 do 80 kron. Mar naj bi izumitelj možko pokazal uzorec svoje iznajdbe v hotelu »Union« v Ljubljani dne 31. t. m., ko bo tam zbranih mnogo kmetovalcev! Pripomnimo, da je »ručni samoske« pred kratkim izumil profesor tabor-ske gospodarske akademije dr. G. Procházka. V koliko se ta enokolesni ročni kosični stroj vjema z izumkom našega Gorenjca, nam ni znano.

— Kmetijski tečaj v Semiču. Deželni odbor priredi na Svečnico 2. febr. in v sredo 3. februarja kmetijski tečaj v Semiču s sledečim sporedom: Dne 2. februarja od 2. do 5. popoldne pouk o gnojenju in umetnih gnojilih (predavatelj vodja Rohrmann) in o sadjarstvu (predavatelj adjunkt Zdošek); v sredo 3. februarja od 9. do 11. popoldne pouk o kletarstvu (predavatelj nadzornik Skalicky) in od 2. do 4. popoldne pouk o kmetijskem združništvu (predavatelj tajnik Kralj).

— Očetrjanje orli. V noči od 25. na 26. t. m. so v Kopru neznan zlikovci sneli državna orla s poslopja tamošnje c. kr. italijanske gimnazije in c. kr. učiteljskega. — Omenjena šolska zavoda sta dala napraviti nova orla.

— Drava je pri Barču popoinoma zamrznila.

— Nov pravoslavni škof v Budimu postane menda Nikola Marković - Erdeljčan, znan pristaša srbskih radikalcev.

— Iz navnateljstva mažarske banke za Bosno je izstopil dr. Nikola Mandić.

— Neposredni vtisk časniških znamk po 6 vinarjev. Glasom odloka c. kr. trgovskega ministrstva z dne 11. januarja 1909 prevzema poštna uprava pričenši z 15. januarjem 1909 vtisk časniških znamk po 6 vinarjev na ovitke, križne zavitke ter naslovne liste. Natančnejša tozadevna pojasnila daje vsaki poštni urad, oziroma jih je povzeti iz poštinih in brzojavnih odredbenikov št. 35 iz l. 1905 in št. 7 iz l. 1909.

— Iz Dobrave pri Kropi. Že so pri-nesli listi vest o tragični smrti Antona Debelaka iz Dobrave, katerega je na Jesenicah v tovarni žaga na sv. večer pretrgala in vsega razmesarila. O kolik vdarec za ubogo hišo, kjer vlada beda in revščina! Trije ljubki, živahni otroci skačejo lahko-mišljeno okrog rumenoblede matere, ki sedi kakor duh na postelji. In sedaj je oče mrtev. Kdo naj pomaga? In našli so se. To so sotrpini-delavci, ki niso pozabili uboge vdove. Nabrali so veikedušen dar 118 K 38 v, ter so poslali najprej s pošto 34 K 80 v, pozneje pa po Petru Hrovatu, ki je vdovi izročil 83 K 58 v. Uboga žena je bila do solz ginjena, videč toliko sočutnih in usmiljenih src ter se tem potom zahvaljuje blagim darovateljem, posebej pa še gospodu Pongratzu in g. Poženelu na njunih darovih.

š Umrl je na Bizeljskem veleposestnik in mesar Ivan Malus.

— Darovi. Od dne 7. januarja 1909 do dne 26. januarja 1909 poslali so prispevke blagajniku »Združenega narodnega odbora«: Pisarna dr. Fran Tomiška 10 K; Frank Sakser Co. v New Yorku potom »Ljubljanske kreditne banke« 600 kron; upravnništvo »Slovenskega Naroda« 111 K 10 v; Danimir Vidmajer, učenec 3. razreda ljudske šole v Ljubljani nabral 5 K 43 vin.; Mengeški samci 18 K 44 v; upravnništvo »Slov. Naroda« v Ljubljani 25 K 50 vin.; Neimenovanec od primarija dr. V. Gregoriča v Ljubljani odklonjeni honorar 12 K; mesarska trvdka Jagrovi dediči v Ljubljani 8 K; skupaj 790 K 47 vin. — S svoto, izkazano v današnjem izkazu, prekoračil se je tudi že petindvajseti tisoč, kar je gotovo najlepši dokaz slovenske požrtvovalnosti! V Ljubljani, dne 26. januarja 1909. Dr. Alojzij Kokalj, blagajnik »Združenega narodnega odbora«.

Društva.

— Predavanje je priredilo slov. kat. izobraževalno društvo v Ribnici dne 24. t. m. ob tretji uri popoldne v društveni dvorani. Predaval je član »Zarje« g. stud. iur. Josip Ile o židih. Predavanje je bilo prav dobro obiskano.

Državni zbor.

Dunaj, 28. jan. 1909.

V proračunskem odseku

se je danes večinoma razpravljalo o razmerah v Pragi. Dr. Kramarju so odgovarjali: dr. Schlegel, Silvester, Malik. Dr. Korošec je govoril proti ministrom-krajanom in grajal vlado zaradi razpusta veteranskega društva v Ljubljani. Po Morseyjevem govoru je bila seja prekinjena. Prihodnja seja bo šele potem, ko predloži vlada načrt jezikovnega zakona za Češko.

Dr. Korošec

pogreša v zadnjem govoru ministrskega predsednika vsako izjavo glede ureditve jezikovnega zakona na jugu. Pri nas v Avstriji je navada, da se vlada ozira samo na velike narode, ker se boji števila njih zastopnikov. To je stališče premoči, ne pa stališče pravice, zaradi tega se tudi ne sme čuditi, da je vse javno mnenje danes v tem smislu vplivano. V jezikovnih vprašanjih vlada pri nas na jugu veliko negotovosti in nepostavnosti, oboje na škodo Slovencev. Sedaj je najboljši čas, urediti jezikovno vprašanje tudi na jugu, kajti nemški narod, ki zahteva na severu kot manjšina obrambe, lahko kot večina v južnih deželah zagotovi iste pravice manjšim narodom. Jugoslovani vztrajamo pri zahtevi, da vlada tudi pri nas uredi jezikovne razmere, da se vrne red v urad in mir med narodnostmi.

Glede ministrov-krajanov izjavlja govornik, da je ta institucija protustavna. Vsak minister je odgovoren parlamentu za svoje delovanje v pravnem in političnem oziru. Delovanje ministrov-krajanov pa se odteguje kontroli parlamentov, ker obstoji v privatnih informacijah ter vplivanju na ministre in na stranke. Vrhutega je delovanje teh ministrov demoralizujoče za celo upravo. Ministri-rojaki ne dobivajo svojih informacij od zapriženih uradnikov, ampak od privatnih oseb in družtev. S tem je odprta pot lažem in obrekovanju. Govornik navaja lažnjive informacije spodnještajerskega nemškega narodnega sveta. Institucija pa je tudi poniževalna za resortne ministre, ker morajo biti sluge ministrov-krajanov ali pa vsako odločitev prepuščati ministrskemu predsedniku. Naravnost krivično je tudi, kako se institucija izrablja. Ministri-krajanje se dajejo velikim narodom, ki imajo itak dovolj zaslonbe v centralah, ne pa majhnim narodom, ki bi potrebovali obrambe.

Dr. Korošec nato ostro kritizira delovanje nemških ministrov-rojakov, ki obstoji v hujkanju in delovanju proti eksistenci majhnih narodov. Osebito oboja dr. Schreinerja, ki se je pred kratkim vozil celo v Gradec, da podpre delovanje nemških hujkajočih društev in narodnih svetov. Ako hočejo Nemci, da deluje dr. Schreiner po tem načinu, naj si ga nastavi in plačujejo sami kot potovalnega učitelja šudmarke in šulvereina, nikakor pa ne gre, da bi ga plačevala država za njegovo hujkanje in agitiranje.

Navzočega ministrskega predsednika vpraša, ali je res, da si je Schreiner dal plačati potne stroške za svojo agitacijsko vožnjo v Gradec, nadalje iz katerega fonda daje podpore nemškim obrambnim društvom in ali je potoval v Gradec z dovoljenjem ministrskega predsednika.

O ljubljanskih dogodkih noče govornik tukaj govoriti, ker se bo o tem prihodnje dni razpravljalo itak v zbornici. Ampak nekaj je treba omeniti. Nemci se pritožujejo pri vladi, da izvršujejo Slovenci proti njim gospodarski bojkot, in zahtevajo odpomoči. Vlada sama je kriva, da bojkotno gibanje vedno narašča. V Ljubljani še vedno išče novih krivcev za zadnje izgrede. Ali je to pomirjevalno delo? Naravnost neučeno pa je, kar je storila vlada s tem, da je

razpustila veteransko društvo v Ljubljani.

Niti veteransko društvo, niti društveni sami se niso udeležili znanih izgrediv in demonstracij. To vé tudi vlada prav dobro, ker si v razpustilnem dopisu ne upa kaj takega trditi. Razpustila je vlada društvo le radi tega, ker je pokazalo svojo humaniteto nasproti ranjencem in v to svrhu darovalo 200 kron. Može, ki tvorijo ljubljansko veteransko društvo, so gotovo vsi do zadnjega bolj udani cesarju, kakor morda marsikateri gardni kapitan v cesarjevem obližju, vse bi darovali cesarju, kar imajo, toda ker so ob izredni nesreči pokazali človeško čustvovanje in nesrečnejšem izkazali dobroto, zaradi tega jih je dosegla roka vlade ter jim razpustila društvo. To je grd maščevalni akt od strani vlade! Grd tudi zaradi tega, ker se veterancem z razpustom vzame vse njih društveno premoženje, koje so težko znošili skupaj, krajcar za krajcarjem, in s kojim so podpirali bolnike, pogrebe, vdove in sirote. Govornik upa, da bo vlada

uvidela svojo napako ter rekurz proti razpustu ugodno rešila.

Slednjič izjavi dr. Korošec, da bodo on in tovariši iz navedenih razlogov glasovali proti postavki »ministrski svet«.

V odseku za živinske kužne bolezni, ki je tudi zboroval danes dopoldne in popoldne, je poročal naš poslanec Povše. Posvetojuje se silno temeljito. Pri vsakem paragrafu jih govori cela vrsta poslancev.

Odsek za aneksijo

ima danes zvečer prvo sejo. Izprva so se oglasili Morsey, dr. Šusteršič in dr. Krek z vprašanjem na vlado, kaj hoče storiti glede na rameravano madjarsko agrarno banko. Voditelj finančnega ministrstva je odgovoril, da je naša vlada odločno nastopila proti temu, da bi se dala budimpeštanski banki od skupnega ministra avtorizacija izdajati papirje z državno garancijo. Po dolgi debati o tem, ali naj se zahtevajo skupni ministri k sejam, se je sklenilo, da se jih ne povabi, da se pa s tem noče ustvariti nobenega prejuda. Prvi je v generalni debati govoril ministrski predsednik; najbolj zanimiv del njegovega govora so bila pojasnila o bosanski ustavi, ki se boja uvede že letošnje pomlad. Poslancev bo poleg duhovskih in svetnih virilistov 72 voljenih v treh kurijah (v prvi diplomirane osebe, veleposestniki in trg. zbornice, v drugi mesta in trg, v tretji vsi drugi volivci.) Volitev bo splošna in direktna, ločena po konfesijah. Predsednika imenuje vlada, ki se pri tem drži turna po konfesijah. Deželni zbor bo imel pravico sklepati o vseh stvareh, razen o tistih, ki so po sedanjih zakonih prepuščene obema državnima polovicama; najvažnejše je, da bode sklepanje o zemljiški odvezi spadalo pred deželni zbor. — Sklepoma je omenjal minister, da bojkot na Turškem vzdržujejo večinoma le še trgovci iz sebičnih namenov, da pa ljudstvo, ki trpi vsled previsokih cen, samo že želi konca. Priglašeni je nad 20 govornikov. Prihodnja seja bo v četrtek ob treh.

Zborovanje ljubljanskih hišnih posestnikov.

Občni zbor »Društva hišnih posestnikov« se je vršil včeraj zvečer v mali dvorani hotela »Union« ob tako številni udeležbi, kakršne tekom desetih let društvene obstoja še nismo videli na zborovanjih tega društva. To bi bilo znamenje, da so se hišni posestniki vendar malo živahneje pričeli gibati za svoje društvo.

Predsednik dr. Gregorič je pozdravil zborovalce in došla ljubljanska deželna poslanca dr. Tavčarja in dr. Trillerja z željo, da bi tudi državni poslanec prišel časih na zborovanje hišnih posestnikov. Dr. Gregorič je omenjal sklep deželnega zbora, ki ni ugodil prošnji hišnih posestnikov, da bi ostal v veljavi sklep deželnega zbora z leta 1905, po katerem bi bili oproščeni deželnih doklad hišni posestniki, ki so gradili hiše po 2. juliju 1900. Treba bo sedaj vsakemu posebej prositi za olajšave. Predsednik je nato omenjal vladni načrt za reformo hišnega davka ter dejal, da bo treba ta načrt preprečiti, kajti ta načrt ne pomenja olajšave, ampak novo breme za hišne posestnike. Društvo bo o tem načrtu priredilo v kratkem javno predavanje. Najbolj primeren bi bil progresivni davek.

Društvu je tekom leta pristopilo 47 novih članov in ima sedaj 276 članov, torej za Ljubljano, ki ima 1800 do 2000 hiš, jako malo. Dohodkov je imelo društvo 1622 K, stroškov 1388 K, prebitka torej 233 K. Računi so se odobrili. Predsednik je v svojem govoru vabil hišne posestnike v društvo in povdarjal, da le v organizaciji je mogoče kaj doseči. Društvo, ki je nepolitično, bo v kratkem praznovalo svojo desetletnico.

Govornik se je izjavil za to, da bi so davek pri hišah ne povišaval, ampak da bi se uredil tako, da bi stranke plačevale davek, kajti vsako povišanje davka hišnim posestnikom rodi le zvišanje najemnine strankam in od tega se okoristi zopet le davčni urad.

Pri volitvah v odbor je izjavil predsednik, da se odbornik Karol Leskowitz z preseli iz Ljubljane in tako ne more več prevzeti izvolitve, tudi g. Hamann ne prevzame več izvolitve. Odbornik gospod Endlicher bo celo leto odsoten iz Ljubljane in zato tudi ne more prevzeti izvolitve.

Gospod kanonik Sušnik izjavlja, da radi obilih drugih opravkov ne more več biti v odboru in priporoča, da občni zbor namestu njega izvoli veletržca gospoda Ivana Kneza, katerega priporoča, da bi bil kot deželni poslanec najbolj

informativen in najbolj sposoben za to mesto.

Gospod Knez pravi, da je bil društveni revizor, a on ni nikdar revidiral. Bila bi sramota, da bi izvolili tako lenega odbornika.

G. Ljud. Štricelj predlaga, naj občni zbor soglasno in z vzklikom izvoli naslednje gospode v odbor: Doberlet, dr. Gregorič, Korsika, Maurer, dr. Požar, Petkovšek, dr. Pirc, Stedry, Röger, Verovšek. Soglasno sprejeto.

Za revizorje so bili predlagani v odbor gg. Hudovernik, Toman, Knez.

G. Knez: »Že prej sem povdarjal, kako slab revizor sem, ne sprejemem.«

Namestu g. Kneza je bil izvoljen za revizorja g. Alojzij Vodnik.

Na predlog g. Petkovška ostane dosedanja članarina 2, 3, 4, oziroma 6 K, ki se ravna po dohodku hiš.

Pri posameznih predlogih omenja predsednik, da leži rekurz proti odloku deželnega odbora z leta 1905 pri upravnem sodišču, ki je razsodbo odgodilo, da izreče svoje mnenje deželni zbor. Sedaj po sklepu deželnega zbora je 60 dni časa za pritožbo proti temu sklepu. Predsednik želi od občnega zbora direktivo, ali se društvo pritoži, ali pa se pusti stvar kakor je.

Dr. Triller je nato s pravniškega stališča pojasnjeval to zadevo.

Govornik je omenjal, da je zastopal že z vsega početka stališče, da zamorejo izvajati take pravice iz sklepa deželnega zbora z dne 24. novembra 1905 le oni hišni posestniki, ki so dogradili svoje hiše stoprav po 2. juliju 1900 in tudi ti le v smislu oprostitve od deželnih doklad za dobo petih let, tako da bodo enakovršeni onim popotresnim hišnim posestnikom, ki so dogradili hiše pred 2. julijem 1900 in ki so bili v resnici oproščeni pet let deželnih doklad. Odkenjanje te pravice pa se vidi govorniku naravnost nemoralno ter bi bilo tudi v navskrižju s pametno interpretacijo deželnega zakona iz leta 1896. To bi bil moral uvidevati deželni zbor in v tem pogledu se govorniku pravno stališče dotičnih hišnih posestnikov ne vidi nikakor brezupno, zlasti pa preklic sklepa z dne 24. novembra 1905 ne more imeti moči pro praeterito ter nikomur ne more jemati kakih že pridobljenih pravic. Vsak poizkus kakega širšega izrabljanja omenjenega sklepa oziroma tudi nekoliko nesrečne stilizacije deželnega zakona z novembra 1896 za kako daljšo dobo oprostitve katerikoli hiš pa se vidi govorniku gola utopija, kar je naglašal v tem društvu odkrito že na zadnjem shodu novembra meseca.

Gospod Korzika je omenjal, da so bili vsled sprejetega Hribarjevega predloga hišni posestniki zapeljani. Računali so s tem, da jim bo davek odpisan ter so dajali ceneje stanovanja, če bi vedeli, da jim davek ne bo odpisan, bi bila stanovanja dražja. Kje pa naj sedaj hišni posestniki iščejo denar? Treba se je pritožiti, »plačati je še čez dve leti čas, če se vsi štriki potrgajo«.

Dr. Pirc izjavlja, da ni upati na uspeh pritožb. Občinski svet v tej zadevi ni nič storil za hišne posestnike in se ni nič zanje potegnil, nič podpiral njihovih prizadevanj. **Priporoča kot edino pomoč povišanje najemščine za 15 do 20 odstotkov.** (Potem bo le narastla zgradba malih hiš okoli Ljubljane. Op. poroč.)

Dr. Krisper pravi, da stvar za tiste, ki se bodo hoteli pritožiti, ni tako brezupna, kakor meni gospod Pirc. Cela stvar pa ni bila dobro uprizorjena. Pri predlogu z leta 1905 se je streljalo čez cilj (Hribar!), če bi se predlagalo olajšavo samo za pet let, bi bila sedaj stvar v najlepšem tiru. Ker se je pa streljalo čez cilj, je bil pa deželni odbor postavljen pred alternativo, da deželo na hudo način odkužuje, kajti deželne finance so res slabe. Skrbeti bo sedaj treba, da se vsaj za reveže, ki ne morejo plačati, izposluje odpis. Vse tri stranke so bile v tej zadevi proti, povdarja pa, da je narodno-napredna stranka, ko je imela še skupno z Nemci večino, prva šla lastni sklep razveljaviti. Nič ne pomaga, če se nam gospodje sedaj delajo prijazne, prej so sami vse pokončali, S. L. S. sedaj njenega stališča ni mnogo zameriti, ker so prejšnji gospodarji v deželni palači sami vse pokončali. S. L. S. je sedaj ob slabih finančnih izrekih obžalovanje, da pokvarjenega ne more popraviti. Govornik pravi, da se bo on premislil zase vložiti pritožbo, kajti stvar posameznika je ob sedanjih slabih finančnih razmerah dežele in res velikem gospodarskem delu zadnjega zasedanja deželnega zbora imeti kaj čuta za javnost, in stvar posameznika je zopet, ako se pritoži. Uspeh ali neuspeh gre potem na ro-

vaš posameznika. On bi seve stvari ne mogel dalje zastopati. Pritožba ne bode stvar društva, ampak stvar posameznikov.

Dr. Triller pravi, da noče delati krivice S. L. S. in da je deželni zbor določil, da se v posebnih oziroma vrednih slučajih dovolijo še daljši obroki. Društvo naj bi v takih slučajih posredovalo. Strinja se z g. Korziko, da so bili hišni posestniki zapeljani v zmoto. (Hud tobak za Hribarja!) Tudi dr. Krisper je imel prav, da se je leta 1905 v deželnem zboru streljalo preko cilja. Občinski svet pa bi s kako peticijo nič ne dosegel.

Dr. Tavčar pravi, da je bil dr. Krisperjev govor politički. Res je, da tisti predlog leta 1905 ni bil posebno srečen. Bil je stavljen v zadnji uri, ko se zbornica ni mogla poučiti o finančnem efektu, ko pa je knjigovodstvo preračunalo, da bi deželi odpadlo dva milijona kron, vsled tega je deželni odbor izjavil, da nima pokritja in je po svoji večini sklenil, priporočati deželnemu zboru, da ta sklep anulira. (Dr. Pirc: Sklenil je deželni odbor, da se nas iztirja!) Ker deželna uprava ne more živeti od zraka, kakor tudi ne more od zraka živeti dr. Pirc! Govornik daje dober svet, da se naj posestniki ne pritožijo proti sklepu deželnega zbora ter pravi, da je deželni zbor v svoji kompetenci neomejen gospodar. Naj se skrbi, da dobe olajšave tisti, ki so reveži, vsi pa niste reveži. Zavrača napade na narodno-napredno stranko.

Dr. Krisper na dr. Tavčarjeva izvajanja odgovarja, da ni nikogar napadal, da bi pa kot davkoplačevalec, ki plačuje par tisoč kron davka, ne smel niti kritizirati, za to se lepo zahvali. (Veselo. — Tavčar: Ne pustim zabavljati narodno-napredni stranki.) Če bi deželni odbor ne sklenil eksekucije, bi mogoče tudi od S. L. S. sedaj kaj dosegli, če je pa bila tu eksekucija, se ne more nikomur očitati, ako kaj nazaj ne more dati. Ni mnenja, da bi proti sklepom deželnega zbora ne bilo mogoče pritožbe.

G. Korzika trdi kot zadnji govornik, da so gospodje, ki so bili udeleženi pri sklepu leta 1905, ki je hišne posestnike zapeljal, bili skoro gotovo slaboumni, ker niso stvari takrat preračunali.

Pri glasovanju se je občni zbor izrekel za to, da se društvo ne pritoži na upravno sodišče, da naj se vsak član privatno zase pritoži, ako se hoče, in sprejet je bil končno dr. Pirčev predlog, naj oškodovani hišni posestniki (t. j. najmlajši novohišarji) **zvišajo najemnino za 15 do 20 odstotkov!**

Končno se je razvila dolga debata o predlogu dr. Gregoriča, naj društvo posreduje pri vseh tukajšnjih denarnih zavodih, naj vsak zavod nastavi posebnega uradnika, ki bo dajal strankam pri najetju ali odpisu posojila brezplačna navodila in da se pri tem odpravi drago odvetniško posredovanje in nepotrebne stroške ter da naj denarni zavodi skrbijo, da ne bo nihče, ki ima kaj dohodka od denarnega zavoda, v odboru. Govornik je med drugim omenjal, da morajo hišni posestniki, katerim je »Kranjska hranilnica« odpovedala posojilo, plačati samo za odpoved odvetniku za 30.000 K posojila 50 K ter je omenjal tudi nekatere druge slovenske denarne zavode. Debate se je udeležil dr. Triller, ki je želel, naj bi se ne prednašali splošni očitki, ampak naj bi se navedli konkretni slučaj in vsak slovenski denarni zavod bo poskrbel, da se izvaja iz nepravilnega postopanja napram strankam konsekvence.

Predlog je bil pri drugem glasovanju sprejet, nakar je predsednik zaključil občni zbor.

Napetost med Turčijo in Bolgarijo.

Vesti o miroljubnosti Turčije napram Bolgariji, ki smo jih včeraj priobčili, so menda preoptimistične. Belgirski »Trgovinski Vestnik«, čegar zveze s srbskimi diplomatskimi krogi so znane, poroča iz Sofije, da je Turčija hotela Bolgarijo presenetiti, to je zasesti bolgarski pas ob reki Ardi in potem Bolgariji kot odškodnino ponuditi kos zemlje pri Tumrešu. V Sofiji so že 18. t. m. seznavali za to namero. Turčija je namreč poslala na vzhodno mejo zaželenega okraja dva zbora v polnem vojnem številu, na zahodno stran pa sedem stotnih in tri baterije. Ako bi Turčija hotela svoj načrt izvršiti, bi bila vojna neizogibna.

Sedaj pa je Bolgarija čisto na tihem zasedla najvažnejše obmejne točke: Sivo Reko, Malo Gradišče, Efrem, Orehovo, Dolnji Glavanak, Tursko Polje, Dol. Čerkovište, Pčelare, Rabovo in Has-Obas. Tudi pri Dupnici je pomnožila posadko.

Priljublja se mobilizacija tretje balkanske divizije in govori se, da pokličejo tudi rezervnike 7. rilo-planinske divizije k tri-tedenski orožni vaji. Vojaštvo je navdušeno in vojni minister dobiva cele kupe brzojavnih čestitk.

Ker izvirajo te vesti iz srbskih krogov, je mogoče, da so nekoliko pretirane, brez vsake podlage pa gotovo niso. Mor-da je z napetostjo med Turčijo in Bol-garijo v zvezi tudi naglo oboroževanje srbske vojske, ki bi se rada maščevala za Slivnico.

Značilna za »miroljubnost« Turčije je vest, da bo sedaj tudi Turčija, kakor je to storila že Bolgarija, v notjo do vevlasti opravičila svoje vojaške operacije.

Ako bi prišlo do vojne, bi si stalo na-sproti: vsa bolgarska armada, t. j. 216 ba-taljonov, 51 eskadronov in 104 baterije, — to pa seveda le v slučaju, če Srbi ne bi velikega dela teh čet vezali na zapadni meji. Turčija bi imela začetkoma na raz-pologu le drinopoljski zbor: 65 bataljonov, 35 eskadronov in 65 baterij, skupaj okoli 34.000 mož v mirnem stanju. Vsa evrop-ska vojska Turčije pa znaša 206 bataljo-nov, 106 eskadronov in 176 baterij, in je torej dokaj močnejša od bolgarske. Po vsem tem sodijo strokovnjaki, da bi Bol-gariji prvi čas zmagovali; prodrl bi do Dri-nopolja in Kirkilissa, kjer bi pa naleteli na močno utrjene postojanke. Odporna sila turške vojske je znana še izza Plevne. Tu bi jih Turki brčkone toliko časa zadrževali, da bi prišla na pomoč ostala evrop-ska zbor: carigrajski in solunski. Ako bi velesile ne posredovale, bi bil končni uspeh pač na strani turške premoči.

Kralj Ferdinand se predobro razume na trezno računanje, da bi hotel postaviti bodočnost svoje države na kocko. In zato upajmo, da se najnovejši balkanski oblak zopet razprši.

Novi viri deželnih dohodkov.

Iz učiteljskih krogov se nam piše:

Rajni deželni zbor kranjski iz leta 1905., se je v svoji zadnji uri proslavil s činom, ki je pač edini te vrste na svetu. Spoznal je bedno in neznosno stanje učiteljskega, pa mu je zboljšal plačo. V trdnem prepričanju, da je draginja samo za ože-njene, je priznal le tem draginjsko dokla-do, pa še začuda veliko. Kar nas je še »le-dig in frej«, smo bili sicer nekaj časa potr-ti in obupani zaradi te odlike, a kmalu smo se potolažili; zakaj mislili smo, da bomo plačevali potrebščine po isti ceni, kot pred desetimi leti, ko so vendar naši očetje v deželnem dvorcu obenem s svojo regula-cijo učiteljskega »lona« zapovedali, da za neozenjene in za neomožene ne sme biti draginje. Žalibog, da so pozabili ta ukaz razglasiti, in zato moramo tudi samci in samice drago plačevati, četudi nimamo draginjske doklade. Umevno, da nas je to nekako razburilo; postali smo tako pred-zni, da smo to izjemno stanje proglasili za veliko krivico. Bili smo trdno prepričani, da bi deželni zbor rad poravnal svoj nepre-mišljeni korak, ako bi ne bilo obstrukcije. Kako smo se torej razveselili, ko se je le-tos po novem letu zopet sešel k delovanju. Imeli smo trdno prepričanje, da bomo do-bili vsaj mrvico v obliki draginjske do-klade, če že ne bo nič z regulacijo, saj upamo še četrto leto in gledamo po strani ta čudoviti »ex lex« poslaniške ljubezni do samskih učiteljskih moči. Proti pesimistom smo zagovarjali ne samo dobro voljo po-slancev, ki mora predvsem zatreti in od-praviti vsako krivico, ki jo trpe pošteni samski učitelji in učiteljice že četrto leto. Nekateri so bili celo tako naivni ter so mi-slili, da ni denarja. A mi drugi smo dobro vedeli ceniti moč in iznajdljivost velikega zbora; bili smo prepričani, da najdemo potrební drobšč. In res so ga našli. Regulira-li so plače deželnih uradnikov in usluž-bencev brez ozira na sedmi zakrament ter celo pomnožili njih število, ne število za-kramentov ampak uradnikov, in zapove-dali deželnemu odboru imeti odprto roko, z eno besedo: S tisočaki so se kar žogali. Jaz sem pa dan na dan nestrno pričako-val »Slovenca« in čakal, kdaj bodo padle iz njega naše draginjske doklade. Toda za-stonj.

Kratka resolucija »Slomškove zveze« ni našla niti toliko milosti pred očmi naših prijateljev, da bi bila prišla vsaj v koš deželnega zbora; marveč je neki član šol-skega odseka menda kar klobaso vanjo zavil. »Zakaj nam pač niso dovolili dra-ginjske doklade« tako sem premišljeval in si belil glavo. »Saj imamo vendar de-nar! Zakaj nočejo popraviti krivice, ko je vendar med poslanci toliko doktorjev sve-tih in posvetnih vednosti?« — Po dolgem premišljevanju sem naposled prišel do te-ga, da so poslanci prav storili, ker se niso zmenili za našo resolucijo; kajti mi, ki ne okušamo sladkosti zakonskega jarma,

imamo pravzaprav še predobro plačo. Da, še nevarno je, da postanemo celo kapi-talisti, kar bi bilo zoper demokratska na-čela »S. L. S.« Le poslušajte!

Stanovanja nam tako ni treba! Čez dan smo v šoli, ponoči se pa že dobi za par vinarjev kako ležišče. V Ljubljani so na razpolago postelje prav ceno pri »Pra-vem starem tišlerju«, na deželi se pa v dišečem senišču prav izborno počiva. Za zajtrk zahtostuje ena žemlja; staro dobiš za dva vinarja. Kosit greš lahko v izku-ho; priporočam ti posebno vampe, male ali velike, ako si tako izbiren, da si mo-raš špogati mesnino. Tudi v »Ljudski ku-hinji« obeduješ jako ceno, obenem si pa še nakuješ lahko obilo zaslug za vzgojo mla-dine, ki tudi tam obeduje, pa bi dostikrat nenasitnežem dal lep zgled skromnosti in zatajevanja samega sebe. Na deželi pa la-hko zajameš pri županovi družini za malo odškodnino. Večerje pa tako ni treba vsak dan. Dvakrat na teden je že več, kot pre-več. Saj pravi pogovor: »Poln želodec ne študira rad«. Mi se pa moramo zvečer pripravljati za šolo, pa zvezke popravljati, zato je bolje da smo brez večerje. Da ne bo ta ali oni učitelj vsled pajčevinastega želodca prišel v konflikt s pedagoškim pravilom, ki veleval, da naj nastopa vzgo-jitelj pred šolarji vedrega, svežega, vese-lega obraza, živahnega kretanja in čistega duha, bi nasvetoval, da se uvede na pri-pravnici poseben tečaj za dresuro pravil-nega nastopa ob godbi cvilečega želodca. Sicer se pa tudi čuje, da slovenski rojak v Hamburgu v kratkem predloži vladi pro-šnjo za patent na epohalen izumek, ki bo omogočil, da bomo udobno in komodno ži-veli ob strjenem zraku. Če se to obistini, potem bo kranjska dežela rešena mače-hovske skrbi za nadležno in nenasitljivo učiteljsvo.

Ako bodo samski učitelji vpoštevali zgoraj navedene nasvete, potem utegne temu ali onemu še kaj ostati. Pri prihod-njem zboru »Slom. zveze« pa lahko skle-nemo bolj primerno resolucijo, da naj ne-oženjenim učiteljem in neomoženim učiteljicam toliko odtegnejo pri plači, da se bo s temi odtegljaji pokrila draginjska do-klada onih učiteljskih moči, ki se grejejo pri domačem ognjišču. Prepričan sem, da te resolucije naši očetje v deželnem dvor-cu ne bodo tako bagatelizirali, kakor so pro-šnjo za doklade. Na ta način pride de-želni zbor do novih virov, davkoplačevalci pa se bodo oddahnili, pa še naprej hvali-li potrpežljivost stradajočih učiteljev in učiteljic. Slomškar.

AVSTRO-OGRSKA.

Parlamentarno ministrstvo.

V poslaniških krogih se trdi z vso go-tovostjo, da se takoj, ko se predloži jezi-kovni postavni načrt, ustanovi ustavna vlada, ki je pa ne bo vodil sedanji mini-strski predsednik.

Izpremembe v finančnem ministrstvu.

V finančnem ministrstvu so se izvr-šile zadnje izpremembe. Sekčni načelnik postane dvorni svetnik dr. Pöschl. Usta-novi se nova sekcija za banke, borze, hra-nilnice, akcijske družbe in departementa sekčnih svetnikov Zwierzine in dvornega svetnika Marek. Sekčni načelnik extra statum in ravnatelj tobačne režije je po-stal dvorni svetnik dr. pl. Scheuchenstuel. Razpuščen je tobačni departement finanč-nega ministrstva. Načelnik predsedstvenega urada postane vladni svetnik dr. vit. pl. Fleissner. Borzni komisar je postal dr. Evgen Lopuzanski z naslovom sekčni svetnik. Naslov in značaj sekčnega načel-nika se je podelil dr. Evgenu Becku.

Aehrenthal odstopi?

Peterburški poslanik grof Berchtold je odposlan s posebnim naročilom v Bero-lin, kjer je konferal z Bülowom in držav-nim tajnikom Schoenom. V Berlinu so-dijo, da je Berchtold prihodnji mož v Av-striji, ki hoče doseči zblizanje med Rusijo in Avstrijo, a da se to doseže, je predpo-goji, da odstopi Aehrenthal.

Predsednik praškega poštnege ravnatelj-stva podrejen podpredsedniku.

Praga, 29. jan. »Narodni Listy« poročajo, da je izšel tretji zaupni ukaz praškemu poštnege ravnateljstvu, ki do-loča, da se morajo predložiti tako pod-predsedniku kakor predsedniku vse došle vloge. Podpredsednik določa inspekcijsko službo, imenuje docente za poštne tečaje in sestavlja izpraševalne komisije. Nada-lje imenuje in premešča poštne in pisarni-ske oficijante, načelstvo za disciplinarne preiskave, vpokojitev poštnege mojstrov, poštne in kanciljske oficijantov. Podpred-sednik poroča tudi trgovinskemu minist-rstvu o kombinacijah in o opustu poštne in brzojavnih zavodov. Gremialnih sej se podpredsednik vedno udeleži. »Narodni Listy« ostro kritikujejo odlok.

Praški prikopski bumel.

Praga, 29. jan. Zastopniki nemških buršov so se pogajali zaradi bumla s po-licijskim ravnateljem dvornim svetnikom Krikawo in z zastopniki namestništva. Iz-javili so se proti vsakemu kompromisu, češ, da si ne puste vzeti stare pravice pri-kopskega bumla.

Češki konceptni uradniki izstopili iz dr-žavne zveze poštne konceptnih uradnikov.

Praga, 29. jan. »Narodni Listy« po-ročajo, da so češki poštne konceptni urad-niki izjavili zaupnico poštnege ravnatelju Krausu. Sklenili so, da izstopijo iz državne zveze poštne konceptnih uradnikov.

Štajerske novice.

Š Slov. kat. akadem. tehn. društvo

»Zarja« priredi v soboto, dne 30. t. m., ob pol 8. uri zvečer pri »Zeleni Štajerski« IV. redni občni zbor s sledečim vspre-dom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč-nega zbora; 2. poročilo odbora; 3. slu-čajnosti.

Š Bojkot Nemcev proti Slovanom.

Glavni kolovodja razgrajčev, ki so pobi-jali v Celju Slovincem okna, poslanec Ma-lik, se zdaj pritožuje čez bojkot Slovincem proti Nemcem. Toda kdo je začel? Nemci na Štajerskem. Celjski Ambroschitz, doma iz Vipave na Kranjskem — oče mu je bil še ud »Slovenske Matice« in »Družbe sv. Mohorja« — ta je začel. V Beljaku je izdal geslo: »Mi nemškutarji moramo na ulico zoper Slovence!« In prišli so nas pobijati v Ptuju in Celju in Mariboru. Niti lasu jim nihče ni skrivil, pa so nas šli pobijati. In kar v oni noči niso storiti mogli, to so sklenili, delati počasi. »Slovince« vun iz nemških hiš,« to je bilo drugo geslo. In odpovedali so hiše, kjer se je dalo. Kjer ni drugače šlo, so kupili hišo, kjer so bili Slovenci. Tako se je zgodilo z »Ljudsko hranilnico in posojilnico v Mariboru«. Tudi v Hebu na Češkem delajo Nemci Čehom enako. Odpovedali so Čehom društvene prostore. A kaj so storili Čehi? Kupili so hotel »Deutsches Haus«, kjer imajo zdaj svojo »Besedo«. In »Ljudska posojilnica« v Cel-ju? Kupila je Terschekevo hotel, kjer imajo zdaj Slovenci nemoteni svoje zbiralnice. In »Spodnještajerska posojilnica« v Maribo-ru? Gotovo si bo vedla pomagati, in sicer tako, da Nemcem ne bo ljubo. Zdaj pa kri-čijo Nemci in kličejo vlado na pomoč. Pres-neto slabo morajo stati spodnještajerski nemškutarji, da se pogina bojijo, če kak očka maršira mimo njih trgovine v sloven-sko trgovino. In kdo more Slovincem za-meriti, če zahajajo v tiste trgovine, kjer žive njih prijatelji, kdo jim more kaj oči-tati, če zahajajo n. pr. v gostilno »pri be-lem volu« v Celju, ki je bila kupljena v si-lobranu proti Nemcem, kjer se čutijo do-mače, svoji med svojimi? Naravna in no-bena človeška postava tega ne prepove-duje.

Š Socialni tečaj v Ptuju se je nad vse pričakovano dobro obnesel. Nekateri udeležniki so bili po tri ure daleč, a se vendar niso zbal ne mraza ne slabega po-ta. Povprečno se je udeleževalo tečaja do 120 mladeničev in mož, ki so z vso paz-ljivostjo poslušali predavanja. Predavali so: državni poslanec dr. Korošec, profe-sor dr. Hohnjec, nadrevizor Pušenjak in župnik Ozmec. Ob koncu tečaja se je g. Miha Brenčič zahvalil v imenu vseh ude-ležencev gospodom govornikom za lepe nauke, posebno voditelju tečaja, dr. Hohn-jecu. V imenu mladeničev se je zahvalil mladenič Skoliber od Sv. Urbana. Tečaj je ostal povsod v najlepšem spominu.

Š Shod. Zadnje nedeljo je priredilo katol. slov. politično društvo za ormoški okraj v Ormožu pri Kahlbrennerju politi-čen shod. Govorili so: državni poslanec dr. Korošec, kaplan Štuhec, župan Meško.

Š Shod v Slovenski Bistrici. V nede-ljo, dne 14. februarja, se vrši v Slovenski Bistrici v prostorih hotela »Avstrija« shod. Govori g. poslanec Pišek. Opozar-jamo že zdaj slovenjebistriške okoličane na ta shod.

Š Izobraževalno delo. Iz Ljutomera se nam piše: Tisti, ki so čez naše okoliško izobraževalno društvo imeli kaj zabav-ljati, si lahko iz kratkih podatkov slikajo slabo stanje društva. Denarni promet v preteklem letu je znašal 1332 K 98 vin. Dohodkov 913 K 40 vin.; izdatkov 666 K 49 vin. Liste ima naročene v 56 iztisih. V knjižnici ima nad 800 knjig. Prebralo se je v preteklem letu 2536 knjig. Udov šteje 210. V lanskem letu je društvo priredilo dve igri: »Sanje« in »Zaklad«.

Š Odborova seja S. K. S. Z. za Štajer-sko bo v četrtek, dne 4. februarja, ob 5. uri popoldne v uredništvu »Slovenskega Gospodarja«.

Š Poročil se je mariborski trgovec g. Franjo Krepek in Tržaški ulici z gšč. Rezo Domanjko, kuharico pri g. svečarju Du-feku. Na njegovi gostiji se je nabralo za mariborsko dilaško kuhinjo 5 kron.

Š Izobraževalno društvo v Leters-bergu pri Mariboru je priredilo v tem me-secu že dve predavanji o starostnem za-varovanju. O predmetu je poljudno raz-pravljal profesor dr. Vrstovšek. Ljudstvo uvideva velik pomen izobraževalnega društva in pristopa k njemu v velikem številu. Prihodnje nedeljo zopet predava-nje in sicer o delu vinčarjev in vinograd-nikov spomladi.

Š Volitve v štajarski deželni zbor se bodo vršile v drugi polovici meseca maja.

Š Brat zabodel brata. Iz Gornjega-grada poročajo: Strašno hudodelstvo se je zgodilo pri nas v nedeljo, dne 17. t. m. Brata Špeh sta pila poleg svojega očeta v krčmi. Eden bratov se začne prepirati z očetom, drugi brat, krepek dvaindvajset-letni mladenič pa brani očeta; to pa tako razjezi prvega brata, da potegne nož, ga zasadi lastnemu bratu v vrat in nesrečnež je v par trenutkih mrtev. Orožniki takoj vklenjevo morilca, okoli mrtvega brata pa, ki leži sredi sobe v strašni mlaki lastne krvi, se zbere velika množica ljudstva; bil je strašen prizor, ko je nesrečni oče jokaj kakor otrok pri krvavem truplu svojega sina, drugega sina pa so orožniki vklenje-nega v železje odpeljali.

Š Tovarna bicikljev Puch v Gradcu ni popolnoma zgorela. Pogorel je le maj-hen del enega poslopja in se v tovarni normalno dela. Najnovejša poročila po-ročajo, da je pogorelo skladišče in da je ogenj uničil vse izdelke. Škode je en mil. 200.000 K. Pri gašenju je bilo poškodova-nih 11 ognjegascev.

Š Soc. dem. konsumno društvo v Hrastniku je v denarnih zadregah.

Š Družba ponarejalcev denarja pri-jeta. V zapore mariborskega sodišča so orožniki pripeljali družbo osmih mož, ki so ponarejali denar in ponarejeni denar razširjali po ptujski okolici. To pa niso vsi zločinci, družba se razteza baje po raz-nih spodnještajerskih krajih ter je bila v zvezi celo z Ameriko. Na čelu družbe je bil neki Jurij Potočnik, ki je po-begnul baje na Dunaj. Policija ga zasle-duje.

Š Združene pivovarne Žalec-Laški trg z vladnim dovoljenjem prvotni akcijski kapital 600.000 K znizajo na 200.000 K.

Š V Celju je potres! Denarni namreč in kupčijski. Od 20. septembra ima mesto celo drugačna tla. Nikjer ni človek varen, da ne pade ta ali ona postojanka. Pred-vsem so skoro vse hiše na prodaj. Hiša gre iz roke v roko. Na dan se delajo kup-čije za več hiš. Zdaj kupi Rakusch hišo, pa jo zopet proda. Zdaj obljubi Stiger višjo vsoto, da hiša ne pride v roke Slovincem, drugo hišo zopet naravnost kupi, da bi ga Slovenci ne prehiteli. Šparkasa pa spre-jema zadolžene hiše, da jih poleg »Nem-ske hiše« redi in krmi z zadnjimi svojimi obrestmi, ki so jim jih prinesli Slovenci. Nemci namreč tudi ne nosijo več v špar-kaso svojega denarja, ker ga nimajo. Po-sestniki hiš so skoro vsi zadolženi, obrt-nikom se slabo godi, trgovci pa ponujajo v najem svoje lokale. Slovenci pa kupu-jejo in zidajo nove hiše, ustanavljajo nove trgovine. Naprej na plan, na solnčni dan!

Š Gostilničarji! Rabite v svoji gostil-ni računske liste v korist obmejnim Slo-vincem, katere je založila »S. K. S. Z.« v Mariboru.

Š Škrlatica se je baje pojavila v Ma-riboru in je več otrok obolelo.

Š Št. Ili v Slovenskih goricah. Veliko narodno veselico priredi 14. februarja »Bralno društvo« s sodelovanjem akad. društva »Zarja« v Celcerjevih prostorih. Zeleti bi bilo, da ta dan okoliška društva ne bi imela nobenih veselic.

Š Gornja Radgona dobi pošto. Trgov-sko ministristvo je za to, da se nastavi v Gornji Radgoni samostojni poštni urad. Saj je res potreba.

Š V Arnovžu so zaprli 25-letnega hlapca Jožefa Šmigoc iz ptujskega okraja radi posilstva.

Š Služba učiteljice je razpisana za tretji razred ljudske šole pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju kot definitivna. Oglasi-ti se je do 20. svečana t. l.

Š Pasji kontumac je proglašen čez cela sodna okraja Celje in Šmarje izvzem-ši občine Petrovče, Zalec, Sv. Pavel pri Preboldu, Gotovlje, Svetina, Kalobje in mesto Celje. V Št. Juriju ob južni želez-nici so se prikazali prvi znaki stekline, povzročeni po iz Hrvatske priteklih psih.

Š »Slovenske Matice« poverjenik za Gradec javlja, da se dobe knjige za l. 1908. v njegovem stanovanju Kopernikusg. 21 p. l. vsak dan od 2. do 4. ure popoldne. Ob-nem se sprejema letnina za leto 1909.

Š Veselica v Št. Iliju. V nedeljo, dne 14. februarja, priredi »Kmetijsko bralno društvo« pri Sv. Iliju v Slov. goricah večjo narodno veselico s prijaznim sodelova-njem kat. akad. društva »Zarja« v Grad-cu. Vsi prijatelji obmejnih bratov so pri-jazno vabljeni.

— **Kat. slov. izobraževalno društvo v Dolini pri Trstu** se je odločilo, da si ustanovi knjižnico. Ljudstvo rado čita. Kakor društvo tako bo tudi knjižnica veliko pripomogla, da se ljudstvo zave. Dolina je od nekdaj bila merodajna za velik del slovenske Istre. Kakor je nekdaj prednjačila v dobrem, tako prednjači zdaj v slabem. Stare tradicije krepko držijo, zato je tu boj najtežji. Blizu imamo tudi Ricmanje, kar veliko pomenja. Če se tu do dobra spravi ljudstvo po konci, tedaj bo v vseh drugih občinah z lahkoto pridobiti tal kršč. soc. misli. Zato prosimo vujudno vse, ki imajo srce za prenovitev ljudstva, da nam blagovolijo poslati pomoč, bilo v denarju, bilo v knjigah. Pri izbiranju knjig se bomo držali kataloga, ki je izdan po navodilu slovenskega katoškega shoda. Z Bogom za narod! Kat. slov. izobraž. društvo v Dolini pri Trstu.

— **k Tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu** napravi v soboto, 30. prosinca t. l., ob 8. uri zvečer svoj letni občni zbor. Vršil se v »Benediktinski kleti« in ne, kakor smo nameravali sprva, pri Otiču. Imamo pri njem že zagotovljene prostore, pa ker je pozneje nekdo drugi prosil tudi za nje za isti večer, jih je g. Otič nam naknadno odpovedal. — Istotako je javna tajnost, da v »Rokodelskem domu« ob prihodnosti kake prireditve nas Slovence le po strani gledajo. — Slovenski »Društveni dom« v Celovcu, kje si?

— **š Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu** bo imelo v soboto 30. januarja, ob osmi uri zvečer, v hotelu »Steirerhof« izreden občni zbor. Poročalo se bo o društvenem stanju, popolni se odbor in rešijo eventualni predlogi. Dobrodošli bodo vsi prijatelji društva in naše visokošolske mladine.

— **V Mirnu pri Gorici** se je ustanovila čevlarska zadruga, kateri je namen združiti vse tamošnje čevljarje, katerih je nad 300, v skupno izdelovanje in prodajanje čevlarskih izdelkov. Do sedaj je pristopilo zadruzi 25 čevlarskih mojstrov, ki imajo nad 100 delavcev. Zadruga si zida s pomočjo tamkajšnje hranilnice in posojilnice lepo moderno poslopje, ki je dolgo 32 metrov, a visoko 11 metrov, v katerem bodo stroji in skupna delavnica. Poslopje je bilo preteklo soboto do strehe pokrito in so imeli zidarji običajni likof. — Zadruga si je priborila letos nekaj dela za vojake. Upanje je, da bo dobro uspevala. Tik čevlarske zadruge sezidamo v najkrajšem času društveni dom za naše »Katoško društvo«, telovadce, otroke, ter bomo imeli prvi na Goriškem nekaj nedeljski oratorij za našo mladino. Naši očetje in matere so za to podjetje vsi navdušeni ter podpirajo to velevažno podjetje.

Ljubljanske novice.

— **lj Vabilo k proslavi obletnice ustanovitve ženskega oddelka »Slovenske krščansko-socialne zveze« v Ljubljani**, ki se vrši v nedeljo, dne 31. januarja 1909. Zjutraj ob 7. uri: V križevniški cerkvi sveta maša s cerkvenim govorom in skupnim sv. obhajilom društvenic. Zvečer ob šestih uri: V društveni dvorani »Slov. krščansko-socialne zveze« (Frančiškanske ulice) društvena veselica s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Govor. Govori gosp. dr. J. Jerše. 3. J. Laharnar: »Pozdrav«. Poje društveni mešani zbor. 4. Medved: »Deseti brat.« Dekljuje N. Horvatova. 5. P. Hug. Sattner: »Pozimi iz šole.« 6. P. Hug. Sattner: »Opomin k petju.« 7. Hribar: »Pastirček Milha.« Dekljuje Milka Vider. 8. »Dve leti«. Šaloigra v enem dejanju. 9. Solospev »Ljubim valček«. 10. »Eno uro doktor«. Burka v enem dejanju. — Po igri prosta zabava. — Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 h, tretje vrste 60 h, četrte vrste 40 h; stojišča 20 h.

— **III. izkaz darov za »Rokodelski dom« v Ljubljani**. Darovali so p. n. preč. gg.: Dr. Josip Lesar, semeniški vodja in profesor bogoslovja, 500 K; Janez Flis, prelat in generalni vikar, 50 K; Janez Kajan, župnik, 50 K; Anton Fetič-Frankheim, stolni kanonik, 40 K; Janez Sajovic, stolni prošt, 20 K; Tomaž Kajdič, stolni kanonik, 20 K; monsr. Anton Zupančič, profesor bogoslovja, 20 K; dr. Josip Gruđen, profesor bogoslovja, 20 K; Fran Ferjančič, semeniški podvodja, 20 K; Franc Pavlič, mestni župnik, 20 K; Viktor Steška, knezoškofijski kancelar, 10 K; Valentin Bernik, župnik na Homcu, 10 K; Josip Dostal, knezoškofijski tajnik, 10 K; dr. Fr. Grivec, profesor bogoslovja, 10 K; Franc Zorko, mestni kaplan, 10 K; dr. Ferdinand Čekal, stolni kanonik, 5 K; člani kat. društva rokodelskih pomočnikov od čistega dobička pri društveni hranilnici, 7 K; Ad. Stecker, 3 K; Josip Okoren 2 K; Franc Avseck, župnik, neko preplačilo v znesku 2 K 26 v; Ivan Erman, 1 K; Andrej Vesel, 1 K; B. Tomažič, 20 v. — Iskreno se za-

hvaljujemo vsem darovalcem in kličemo: Bog vam stotero povrni. — Prosimo za »Rokodelski dom« prijatelje poštenega obrta nadajnih darov. Pomagajte zmanjšati dolg društvu, da se lahko razvije do nadaljnjega plodonosnega delovanja, ki je ravno sedaj velepomembno!

— **lj Stotnikovo soprogo pogrešajo**. Pogreša se soprogo vpokojenega na Karlovski cesti št. 20, stanujočega stotnika Elizabeta Schiritz pl. Schiritzhoffen. Navedenka je rojena 23. novembra leta 1858. v Bukarešti in pristojna v Št. Vid pri Postojni. Schiritzhoffenova je odšla v noči od 27. na 28. t. m. od doma ter se do danes še ni povrnila. Pogrešanka je velika, močne postave, suhljatega obraza, rjavih las, osivelih las in je bila pri odhodu oblečena v sivo krilo, črno jopico in črn šal. Ker se ji je najbrže omračil um, ni izključeno, da bi si sama ne bila vzela življenja.

— **lj Velika predpustna priredba »Ljubljane« z naslovom »V pravljicni noči«**, bo zbudila, kakor čujemo za to eno noč tudi kralja Matjaža in njegovo drobno Alenčico iz mnogoletnega spanja. Ljudje, ki imajo zveze z njegovim dvorom nas vsaj zagotavljajo, da nastopita v sedanjih hudih časih oba, katerim se baje pridruži tudi obilo spremstvo dvornikov, viteзов, vojakov, mladenk itd. Cele svoje vojske seve kralj Matjaž ne more seboj pripeljati, ker bi zanjo tudi prostorna dvorana hotela »Union« ne zadostovala.

— **lj Ogenj na Rožniku**. Sinoči ob ¼ na 11 je čuvaj na Gradu s strelom naznanil, da gori gospodarsko poslopje g. Bergmana na Zg. Rožniku. Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo je prihitelo pod načelstvom g. Ljudovika Stricelja takoj na lice mesta, a z brzgalno ni šlo do vrha, ker bi bilo vsled pomankanja vode brezuspešno. Gasilci so preprečili, da se tudi hiša, v kateri je gostilna ni unela. Poslopje je pogorelo do tal. Kako je ogenj nastal, se ne ve. To poslopje je v teku petdeset let že tretjič pogorelo. Prvič nekako leta 1847. do 48. sta tedanjemu posestniku Čamerniku zažgala dva Laha, ki sta kupovala od njega kravo, ker se pa nista mogla s kupno ceno pogoditi, sta mu ponoči zažgala iz jeze.

— **lj Srbski kralj v Gradcu**. Po Gradcu se govori, da kupuje graščino Thal v graški okolici za srbskega kralja Petra ljubljanski župan Ivan Hribar. Če posreduje pri tej kupčiji tudi Erzín v Gradcu ni znano.

— **lj Na tla podrl** je včeraj zvečer hlapec Franc Vidic 52letno samsko strežnico Terezijo Liščevo, ko je peljal proti Zeleni jami pivo in jo tako poškodoval, da jo je stražnik moral spremiti v deželno bolnišnico. Nesreča se je zgodila vsled tega, ker so se konji ustrašili z voza padlega zaboja in se hoteli splašiti, a jih je hlapec obdržal kljub temu, da je sam padel z voza.

— **lj Kaj je vzgoja?** Pred leti je umrla v Zg. Kašlju žena tovarniškega delavca neka Avšič, katera je zapustila 12 otrok, med temi tudi hčerko Apolonijo, ki ma sedaj 21 let. Ker po smrti matere to dekle vsled ubožstva ni imelo nobenega nadzorstva, je padala od stopnje do stopnje in slednjič postala je tatca. Komaj stara 20 let je bila že kaznovana osemkrat, nazadnje s 3mesečno ječo in se stavila tudi pod policijsko nadzorstvo. A vse ni nič pomagalo. Predvčerajšnjim je neki ženski ukrala v Zg. Kašlju tri ženske naglavne rute, bluzo in molitvenik in prišla v Ljubljano, kjer jo je policija aretovala. Oddali so jo sodišču.

— **lj Umrlí so:** Ivan Inglič, društveni sluga, 75 let, Karlovska cesta 2. — Slavka Boštich, poslovođjeva hči, devet let, Karlovska cesta 19. — Helena Rašič, čevljarjeva vdova, 87 let. — Marija Legat, pečarjeva vdova, 73 let. — Stanko Perše, gostačev sin, 15 mesecev. — Marija Mirič, livarjeva hči, pet mesecev. — Jurij Košir, delavec, 33 let. — Josip Hofmancič, švirač, 39 let. — Katarina Stomec, delavka, 65 let. — Neža Staringer, paznikova žena, 78 let. — Marija Sterle, kajzarjeva žena, 46 let. — Ivana Otorepec, pleskarjeva žena, 30 let. — Jakob Košak, goštač, 50 let. — Franc Mihelič, krznar, 32 let. — Jožefa Dopfer, dimnikarjeva žena, 33 let. — Jera Hribar, gostija, 67 let. — Terezija Germ, usmiljenka, 28 let. — Ivan Srov, dninar, 55 let. — Marijana Franko, šivilja, 42 let.

— **lj Tatinski vajenec**. Pred nekaj dnevi je v tuk. kazinski restavraciji našel ko je pospravljat Emil Augustin, natakarski vajenec, rojen 1891. leta na Dunaju in tja pristojen po nekem gostu pozabljeno kukalo. Vajenec je kukalo skril v spalno sobo; drugič dan pa ga je poslal k starinarju po natakarku da bi ga prodal. Ker se je starinarju stvar zdela sumljiva je poklical stražnika, kateri je vajenca aretoval, lastnik pa je dobil kukalo nazaj.

— **lj Podporno društvo trgovskih in poljedelskih uslužbencev v Ljubljani** vabi na predpustno zabavo dne 1. februarja 1909 v »Meščanski pivarni« na Sv. Petra cesti št. 47. Spored: Domača godba na pihala. — Vhod iz Sv. Petra cesti. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 80 h, za člane 40 h, ena dama prosta. — Čisti dobiček je namenjen za obolele člane. — K obilni udeležbi najljubneje vabi odbor.

— **lj Vojaške izpremembe**. Poveljnik ljubljanske vojaške bolnišnice, višji štabni zdravnik I. razreda dr. Anton Weiss, je imenovan za sanitetnega šefa 7. armadnega zbora; na njegovo mesto pride višji štabni zdravnik dr. Karol Baumann, do sedaj garnizijski šef-zdravnik v Mariboru.

— **lj O posredovalnici za peke** nam piše g. Jos. Maček: Ni res, da bi jaz imel sploh kdaj kako posredovalnico za peke ali pekovske pomočnike, res pa je, da so v moj lokal prihajala le posamezna pisma, naslovljena na nekatere mojih stalnih gostov-pekov. Ni torej mogoče, da bi se mi taka posredovalnica prepovedala, — ker nikdar nobene nisem imel. Z odličnim spoštovanjem Josip Maček, gostilničar in posestnik.

— **lj »Gorenjski slavček«**. Ravnatelj slovenskega gledališča nam piše: Slavno uredništvo! Z ozirom na Vašo notico glede Foersterjeve opere »Gorenjski slavček« se usojam opozoriti dopisnika, da je ta opera na repertoarju in da so uloge že dalje časa razdeljene; zbori in solisti so imeli tudi že izkušnje. Ker pa je gospod komponist neko ulogo pomotoma pridelil členu, za katerega dotična uloga ni pisana, se je morala izvršiti po želji g. skladatelja osebna izprememba. To vse se je zgodilo brez zadržka. Odpora bi ravnateljstvo seveda ne trpelo; ker pa doslej kakega odpora ni bilo, odpadejo vse nadaljne konkluzije Vašega dopisnika. Opera »Gorenjski slavček« se uprizeri takoj, ko mine neugodna predpustna doba.

— **lj Gostilničarji pozor!** Kakor poročam na drugem mestu, pride vsled posredovanja deželne zveze za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani še ta teden v Ljubljano znan strokovnjak za kletarstvo s pivom, dr. Wichmann, ravnatelj preiskuševališča za pivovarniško industrijo na Dunaju. On je namreč spisal posebno knjigo o proizvajanju piva in ravnanju z njim; on je tudi učitelj na kletarskem tečaju dunajske gostilničarske zadruge. G. dr. Wichmann bo predaval v gostilničarskem tečaju. Šolski odbor tega tečaja pa misli dati tudi nekaterim gostilničarjem priliko, da se lahko udeležijo tega predavanja. Omenimo, da obiskujejo kletarske tečaje na Dunaju najboljši in naodličnejši gostilničarji, in ko se je otvoril prvi tak tečaj, se jih je oglasilo toliko, da se je moralo vpisovanje zaključiti še isti dan, ko se je pričelo. Opozorjamo torej one gostilničarje, ki se hočejo udeležiti tega predavanja in praktičnih poizkusov, naj se nemudoma oglašajo pri deželni zvezi v Ljubljani ali pa pri ravnateljstvu »Grand Hatela Union«. Kakor se sedaj namerava, se vrše predavanja 28., 29. in 30. t. m. Posebno gorenjske gostilničarje opozorjamo, naj te prilike nikakor ne zamudijo. Sprejeti se more k večjemu kakih 20—30 obiskovalcev. Deželna zveza za tujski promet je odredila, da vsak udeleženec plača 4 K vpisnine. Znano je, da znajo ravno dunajski gostilničarji ravnati izvrstno s pivom.

— **lj »Die Windischen, windische Hunde«**, tako se baje izraža, kakor se nam poroča iz zanesljivega vira, soproga novega kantinerja v novi vojašnici pri 27. pešpolku, gospa Sempel, ki sama — kot nekdanja perica iz neposredne ljubljanske okolice — nemščino le za silo lomi. Upamo, da bo ta notica zadostovala, da ne bomo o enakih psokvah nikdar več čuli, sicer bomo govorili še nekoliko glasneje. — Pri tej priliki pa moramo biti radovedni in vprašati, če bo tudi novemu kantinerju magistrat plačal za snaženje prostorov kako posebno nagrado.

Razne stvari.

— **Nemško ljudsko šolstvo v Avstriji** je imelo 1870 l. 44,4 odstotkov skupnega števila, l. 1905 pa je že padlo na 4,1 odstotkov. To je, pravijo nemški listi, nazadovanje za 4,3 odstotke. Mi pa menimo, da to ni nazadovanje nemškega ljudskega šolstva kot takega, ampak je to le nasledek probujanja slovanskih narodov, ki nocočeno nemških šol.

— **Odlikovanje kraljice Jelene**. Srbski kralj Peter je podelil italijanski kraljici Jeleni veliki križ reda sv. Save.

— **Poljaki bo kotirajo nemško blago**. Dobro obiskan javni shod v Lvovu je sklenil, da se z vsemi močmi upre uvažanju pruskega premoga.

— **Zadnji Obrenovič**. Vesti, da je nezakonski sin kralja Milana sprejel ponudbo kabareta v Pešti, da nastopi kot pevec ku-

pletov, je izničiljotina Obrenovičem sovrvažnih časnikarjev.

— **Sneg v Rimu**. Predprošlo noč je palo v Rimu toliko snega, da je isti ovrzal tramvajski promet. V Rimu ni snežilo že sedem let. Po cestah leži sedaj 10 cm visok sneg.

— **Atentat na bolgarskega kralja?** Vest o napadu na kralja Ferdinanda je izmišljena. Res je, da so prišli tri anarhiste, ki so imeli na sporedu med drugimi žrtvami zabeleženega tudi bolgarskega kralja.

— **Stavka tiskarjev v Parizu**. V Parizu stavkajo črkostavci pri strojih. Listi izhajajo v manjšem obsegu. Stavka ni popolna. Moške moči nadomeščajo z ženskimi. V nekaterih tiskarnah so tiskarji razdrli stavek.

— **Policijska očala**. Policija v Parizu poizkuša sedaj neka od policijskega načelnika Souise izumljena očala, katera omogočujejo, da policist ne vidi samo predse, ampak s pomočjo malih konkavnih očal ob strani glavnih očal, vidi tudi vse kar se godi za njegovim hrbtom.

— **Svetovni rekord na pisalnem stroju** je dosegla miss Rose Fritz v Londonu. Kopirala je neki časniški članek 262 besed v dveh minutah in 26 sekundah. V prepisu je bilo 1199 malih, 12 velikih črk, 15 ločij, 262 vmesnih prostorov in 22 vrst, — za kar je rabila 1510 potez. V vsaki sekundi je torej izvršila najmanj deset pokretov.

— **Najdaljša proga**, za katero je dobiti enotni vozni listek, je ona iz Berolina v Irkutsk preko Petrograda in Moskve. Dolga je 7757 km, ter traja vožnja 16 dni, ne vračunši običajnih zamud. Iz Berolina v Irkutsk preko Jekaterinoslava pa znaša dolžina le 7376 km., preko Varšave pa 7500 km. Najhitrejši luksuzni vlak rabi iz Berolina v Irkutsk 9 dni.

— **Cela vas z županom vred ušla**. Iz Bistrice na Sedmograškem javljajo, da so iz sosednje vasi Simotelnik vsi vaščanje s svojim županom na čelu zapustili vas in ušli v Ameriko. Občina je namreč v svrhu parceliranja kupila veliko državno posestvo in vsak izmed kmetov bi moral odplačati za to tisoč kron. Ker denarja ni bilo moč skupaj spraviti, so vsi pobegnili.

POSLOVNIK ZA KMEČKO-STANOVSKI SHOD DNE 31. JANUARJA.

1. Razprava se prične s poročili poročevalcev. Govor poročevalcev se ne sme prekiniti.

2. Vsak udeleženec shoda ima pravico, izraziti svoje misli ali želje na shodu ustmeno ali pismeno.

3. Kdor hoče na shodu govoriti, se oglasi pri predsedniku, ki ga pokliče k besedi, kadar pride nanj vrsta.

4. Kdor hoče svoje mnenje pismeno izraziti, naj tozadevni zapisek izroči na dan shoda predsedniku ali poročevalcu, pred shodom pa vpošlje tajništvu S. L. S.

5. Na shodu ne sme nihče govoriti več nego pet minut. Izjemoma sme predsednik čas podaljšati — toda ne več kakor za nadaljnjih pet minut. Ta omejitev pa ne velja za poročevalce.

6. Govoriti se sme le z o d r a in sicer takrat, ko pokliče predsednik dotičnika k besedi. — Opravilnik je za uspešno in res parlamentarno zborovanje velepomemben, zato je potrebno, da se vsi udeleženci strogo po njem ravnaajo. Vse udeležence kmečko-stanovskega shoda vljudo opozorjamo, da je v nedeljo zadnja sv. maša ob 11. uri v frančiškanski, in ob pol 12. v stolni cerkvi.

GAJEVO STOLETNICO

proslave letos v Krapini zlasti s tem, da postavijo »Gajevo dom«, v katerem bodo nameščena vsa tamošnja društva. V to svrhu ustanove akcijsko družbo s 50.000 kron temeljnega kapitala. Ostalo nabere potom subskripcije.

Telefonska in brzojavna poročila.

SEJA DRŽAVNEGA ZBORA. — POLOŽAJ.

— **Dunaj**, 29. jan. Zbornica je odklonila vse češke nujne predloge in tudi predlog soc. dem. Sellingerja za ustanovitev komisije, ki bi poravnala narodne spore. Proti so glasovali Nemci. Dr. Conci je uložil nujni predlog, naj se takoj obravnava vladna predloga o laški pravni fakulteti. Poslanec Čech je uložil nujni predlog radi zadnjega odloka glede praških poštnih razmer.

— **Dunaj**, 29. jan. Prihodnja seja državnega zbora bo še-le v sredo. V sredo predloži vlada svoj predlog glede jezikovnega spora na Češkem in o razdelitvi okrožij na Češkem. Če se spravi predlog do prvega branja in v odsek tedaj bo državni zbor mogel delati, če pa jo odklonijo Čehi in Nemci, tedaj ne pride do prvega branja

in potem bo zasedanje drž. zbora zaključeno ali pa bo vlada zopet poizkušala parlamentarizirati kabinet na trdni podlagi.

DR. JANKO BABNIK.

Dunaj, 29. jan. Dr. Janko Babnik sekcijski svetnik v justičnem ministrstvu, je imenovan za ministerjalnega svetnika.

SLOVANSKO SREDIŠČE.

Dunaj, 29. jan. Ako se osnuje »Slovansko središče«, se bo danes odločilo. Sedaj se skupno posvetujejo dr. Šusteršič, dr. Ivčević in dr. Hruban, na kateri podlagi bi bilo mogoče ustanoviti slovansko središče.

RAZMERE NA HRVAŠKEM V AVSTRIJSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 29. jan. V današnji seji drž. zbora so poslanci dr. Ivčević, dr. Šusteršič in tovariši vložili interpelacijo na min. predsednika: Na Hrvaškem in v Slavoniji je že dve leti ustavno življenje odpravljeno. Deželnega zbora ni in tako dež. zboru ni mogoče izvrševati svojo ustavno nalogo. Vlada pri zadnji volitvi v sabor ni dobila niti enega poslanca, zato pa je nastopila z največjo brutaliteto in z nasilstvi uničila meščanske pravice. Razun številnih konfiskacij, ki so protipostavne, ker zakon zahteva subjektivno postopanje, se nastopa tudi proti neodvisnosti sodnikov, da se sodišča, namesto da bi delila pravico, izrabljajo za politične namene. Dvigajo se proti raznim osebam pritožbe, ki zasledujejo le namen uničiti vladi neljube stranke. Vsled tega narašča razburjenje med Hrvati, Srbi in Slovenci. Tako postopanje ni pripravno, da hrvaškemu in srbskemu prebivalstvu v Bosni in Hercegovini množi simpatije do naše države. V interesu naše državne skupnosti je, da se take razmere odpravijo, zato je dolžnost naše vlade proti takim razmeram nastopiti. Zato vprašajo poslanci: Kaj namerava storiti vlada, da se napravi konec takim razmeram na Hrvaškem in v Slavoniji?

GRAFENAUER ZARADI KOROŠKIH RAZMER V DRŽ. ZBORU.

Dunaj, 29. jan. Poslanec Grafenauer je danes vložil interpelacijo zaradi poštenega razmerja pri pošti na Otoku. Dalje nujni predlog zaradi sankcije postave o kulturnem svetu na Koroškem in nujni predlog zaradi matrik na Koroškem in Štajerskem.

SV. OČE NEMŠKEMU CESARJU.

Rim, 29. jan. Sv. oče je ob rojstvenem dnevu nemškega cesarja vedno bržjavil, ob 50letnici rojstva nemškega cesarja pa mu je pisal lastnoročno pismo.

MESTNE VOLITVE V TRSTU.

Trst, 29. jan. Mestne volitve v Trstu se skoro gotovo prično 13. jan. in bo tega dne volil četrti razred.

VSLED ANONIMNEGA PISMA V SMRT.

Trst, 29. jan. Tu se je zastrupil 53-letni Anton Strazzolini, ker je dobil anonimno pismo, da mu je žena nezvesta.

KNEZ NIKOLA POSPEŠUJE BALKANSKO KONFERENCO.

Berolin, 29. jan. Potrjuje se, da je črnogorski knez prosil velesile, da pospešijo sklicanje balkanske konference. To se pa ni zgodilo potom note, ampak ustno pri zastopnikih velevalosti na cetinjskem dvoru.

MIR NI V NEVARNOSTI.

Carigrad, 29. jan. Kamil paša je na plesu pri glavnem ravnateljstvu otomanske banke izjavil, da turška vlada zaradi bolgarske mobilizacije ni vznemirjena, ker je dobila iz Sofije zadovoljujoča pojasnila.

ČRNOGORCI BODO METALI BOMBE IZ ZPRAKOPLOVOV.

Berolin, 29. jan. »Berl. Tagbl.« poroča iz Peterburga, da so tam pričeli nabirati darove za črnogorski vojni sklad. Že prvi dan so nabrali 4000 rubljev. Z zbirko nabavijo dva zrakoplova sestava Wright za metanje bomb na sovražnika.

MLADI KITAJSKI CESAR OBOLEL.

Pekin, 29. jan. Mladi kitajski cesar je obolel za kozami.

Goriška tovarna mila, ki izdeluje milo, povsem enako »Schichtu«, nam je poslala izkaz trgovcev, ki že doslej pro-

dajajo ta izdelek. Izkaz objavljamo med oglasi.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predviša za 24 urah v mm
28 9 zveč.	748.7	- 7.8	sl. jvzh.	oblačno	
7. zjut.	47.1	- 8.9	sl. svzh.		2.2
2. pop.	45.1	- 6.0	sl. vzhod	del. jasno	
Srednja včerašnja temp. - 9.29. norm. - 1.92.					

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 29. januarja

Pšenica za april	12.70
Pšenica za oktober l. 1909	10.83
Rž za april l. 1909	10.04
Oves za april	8.60
Koruzna za maj l. 1909	7.28

Efektiv: neizpr.

263 1-1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je gospod

Josip Kremenšek

posestnik v Lazih pri Planini

danesh dopoldne po daljšem bolehanju previden s tolažili sv. vere v starosti 75 let mirno preminul.

Truplo dragega pokojnika se prenese v soboto ob 4. iz hiše žalosti v Lazih na pokopališče v Planini.

Priporočamo ga v prijazen spomin in molitev, ter prosimo tihega sožalja.

Laze pri Planini, 28. jan. 1909.

Žalujoči ostali.

Namesto vsakega posebnega obvestila.

260 1-1

Zahvala.

Za izkazano odkritosrčno sožalje ob izgubi in pogrebu 27. t. m. našega iskreno ljubljenega očeta, gospoda

Ivana Francič

posesnika, cerkv. ključarja, odbornika pri posojilnici l. t. d. v Staravasi Dolnji št. 4. pri Št. Jerneju

za darovane vence, za obilno udeležbo pri pogrebu izrekamo posebno sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo č. duhovščini domači, gosp. Fr. Vovko, kaplanu v Šent Vidu nad Ljubljano ter preč. domačemu župniku Ant. Lesjak za ginjaivi govor na pokopališču, dalje za ginjaivo petje v cerkvi in na mirodvoru, sploh vsem udeležnikom pogreba. Vsem, ki so kakorkoli tolažili in izkazali pokojniku zadnjo čast izrekamo najiskr. zahvalo!

Staravas Dolnja pri Št. Jerneju Dolenjsko, dne 27. jan. 1909.

Rodbina Francič.

Zahvala. 259

Ker se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti, zato bodi na tem mestu izrečena srčna zahvala vsem, ki so se udeležili pogreba pokojnega gospoda župnika

Janeza Zupančiča

Posebno se zahvaljujemo preč. g. dekanu-kanoniku Mih. Tavčarju, ki je pokojnika pokopal. Hvala iskrena vsem č. duhovnim sobratom pokojnikovim, hvala g. županu Vehovcu, g. Dereani-ju, gosp. učitelju in vsem drugim. Vsem srčni: Bog plačaj; pokojnikovi duši daj Bog večni pokoj!

Ostali sorodniki.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšje sredstvo za rast las, to je

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 1 K 120 v. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: **P. Jurišič**, lekarnar. Pakrac št. 65 Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. 3146 10—6

Kuharica

kot gospodinja že več let v župnišču, srednje starosti, želi stopiti v enako službo. — Naslov pove upravn. 163 3—3

Družina isče

primerno hišo v najem

ob Bohinjski železnici od Kanala do Jesenja, oziroma blizu iste, v prometnem kraju. Hiša mora biti pripravna za trgovino oziroma gostilno. Hiša bi se v slučaju u tudi kupila. Ponudbe na upravništvo »Slovenca«. 235 7—3

Paulus - briket

najboljši Šlezjski premog stisnjen v kocke, 8000 kalorij kurilne izbornosti. Kurjenje sob in štedilnikov priprosto kakor z navadnim premogom, le da je hitreje, bolje in dalje trajajoče.

Bohemia - premog

kosovnik in orehovnik, najboljšje vrste, brez prahu, brez kamenja, presejan in izbran, 8000 kalorij, tedaj brez konkurence. Pošila se točno tudi izven Ljubljane, briket brez opažanja. Priporočila samozalagar **Josip Paulin**, glavna zaloga premoga v Ljubljani, **Nova 3055 ulica št. 3.**

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd., naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovška, Koldvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri ranjkem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 3438 52—4

Izkaz trgovcev v Ljubljani in drugih krajih Kranjske ki prodajajo milo Goriške tovarne mila A. Gabršček

v korist družbi sv. Cirila in Metoda: 261 3—1

V Ljubljani:
Berjak & Šober
Češnovar A.
Fojkar Ivana
Grošl Fran
Hajek G.
Jereb Nežika
Jebačič Marija
Javornik F., Olince
Leskovic & Meden
Mehle Jak.
Polak Josip
Plankar Josip
Planinšek Karol
Škerl Viktor
Šušnik A.
Šarabon A.
Stacul Anton
Sark F.
Vođnik I., Šiška
Kotnik I.,
Perdan I.,
Gergolj Adolf, Šiška
Sekular Jos.

Mencinger I
Remic L.
Krivic J.
Verbič A.
Spreitzer M.

Po drugih krajih na Kranjskem:
Bergoč Iv., Klini pri St. Petru
Brimšek I., Trnovo
Dežman Val., Lesce
Dekleva I., Slavina p. St. P.
Domicelj A., Rakek
Dekleva Fr., Slavina
Domicelj A., Zagorje St. P.
Dolgan Jos., Košana
Ditrih L., Postojna
Fürsager L., Radoljica
Fatur Iv., Rakek
Fabčič J., Sežana
Kalan A., Trata
Kemperle Jernej, Kamnik
Kobi A., Breg pri Borovnici
Kogoj Jernej, Postojna

Ložar Fr., Domžale
Lapajne Št., Idrija
Mekinda Ivana, Rakek
Pogačnik A., Cerknica
Primožič A., Idrija
Puhar Iv., Logatec
Pikl I., Postojna
Svetličič E., Logatec
Spilar L., St. Peter na Krasu
Tomšič Iv., Il. Bistrica
Trampuž Iv., Novomesto
Vrstovšek Fr., Cerknica
Werli Karolina,
Zadnek Fr., Senožeče
Zelen Iv.,
Sumrada Janko, Stari trg
Petkovšek M., Trnovo
Repinc I., Prem
Križaj A., Orehek
Žnidarčič M., Matenjavas
Kutin I., Postojna
Seidl M., Rudolfovo
Klemenčič Kamnik
Kranjc I., Borovnica.

Podružnice
Spljet, Celovec
- In Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 1 1/2 %
Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec
- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -